navbharat
Mega Developers

DHARAVI COMPILED MEDIA REPORT
04 Jun, 2025

Total Mention 61

Print	Financial	Mainline	Regional	Periodical
29	N/A	10	19	N/A

Tv	Business	English	Hindi	Regional
9	N/A	N/A	N/A	9

Online
23

Print

No	Newspaper	Headline	Edition	Pg
1.	The Times of India	Kurla dairy land will be used for ineligible Dharavi residents' rehab	Mumbai	4
2.	The Times of India	Rehabilitate us within Dharavi, say residents	Bengaluru	13
3.	The Times of India	Rehabilitate us within Dharavi itself, say residents	Mumbai	6
4.	Hindustan Times	State tweaks norms for use of dairy land	Mumbai	1,4
5.	The Indian Express	Cabinet clears Kurla land transfer terms	Mumbai	4
6.	Pune Mirror	TRIBAL BODY GETS GREENLIGHT	Pune	11
7.	The Hindu	Transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project gets govt. nod	Delhi	7
8.	The Hindu	Maharashtra Cabinet approves transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project	Mumbai + 1	4
9.	Free Press Journal	Cabinet gives nod to Kurla land transfer	Mumbai	1,16
10.	Mid Day	Cabinet gives nod for Kuria Dairy land transfer	Mumbai	8
11.	Prahar	Opposition to tree felling for Dharavi redevelopment project	Mumbai	7
12.	Prahar	Kurla Dairy site for Dharavi project	Mumbai	1
13.	Prahar	Dharavi will be saved from hell...	Mumbai	8
14.	Jagruk Times	Dharavi Redevelopment: ^Mini Marine Drive^ along Mithi River	Mumbai	3
15.	Navakal	Kurla's Mother Dairy to be replaced by Dharavi project	Mumbai + 1	1
16.	Maharashtra Times	Mother Dairy's site will be transferred	Mumbai	5
17.	Sakal	Dairy land for Dharavi project	Mumbai	1
18.	Sakal	Government ignores MHADA's demand	Mumbai	1
19.	Saamana	Pay the construction costs first; only then will we give possession of the houses	Mumbai	8
20.	Saamana	Adani acquires eight and a half hectares of Mother Dairy's land in Kurla	Mumbai	1,8
21.	Navbharat	Paving the way for rehabilitation of Dharavi	Mumbai	1
22.	Loksatta	Relief for Dharavi	Mumbai	1,6
23.	Loksatta	Protest against tree cutting in Kurla	Mumbai	1,4

24.	Dabang Duniya	The current master plan of DRP is not acceptable to the Dharavikar	Mumbai	2
25.	Lokmat	Changes in Kurla land transfer terms	Mumbai	2
26.	Lokmat	We want a house in Dharavi, that too 500 feet	Mumbai	2
27.	Navshakti	Adani takes over Mother Dairy	Mumbai	1
28.	Navshakti	Allegations on master plan stem from ignorance – Shewale	Mumbai	2
29.	Nav Rashtra	Big relief for Dharavi project victims	Mumbai	3

The Times of India • 04 Jun • Dharavi

Kurla dairy land will be used for ineligible Dharavi residents' rehab

4 • PG	170 • Sqcm	961391 • AVE	2.74M • Cir	Top Right

Mumbai

Kurla dairy land will be used for ineligible Dharavi residents' rehab

Clara.Lewis@timesofindia.com

Mumbai: Around 85,000 slum households ineligible for free housing will be rehabilitated in rental housing outside Dharavi. On Tuesday, the state cabinet formally approved the transfer of 21.25 acres of Kurla dairy land to the Dharavi Redevelopment Project. In a press release, the govt said 8.5 lakh people are to be rehabilitated under the project, of whom five lakh will be rehabilitated in Dharavi and 3.5 lakh outside the Dharavi Notified Area (DNA).

In a presentation of the master plan to chief minister Devendra Fadnavis last week, it was mentioned that 4.85 lakh people will be rehabilitated in Dharavi Notified Area. This includes 2.92 lakh eligible slum dwellers, 1.06 lakh sale component population, 51,025 residing in properties excluded from redevelopment, 15,000 residing in private properties, 3,711 in railway quarters, and 16,425 is the anticipated population growth during the period of redevelopment.

During the presentation before the CM, it was pointed out that the state revenue dept, which owns the Kurla dairy land, needs to grant permission to sub-lease the land to the housing societies. Without the sub-lease clause in place, the implementation of the project on the plot cannot be undertaken. Sources said the cabinet approved the sub-lease, which will place the land in the Occupancy Class II category. "After five years of the construction of the residential buildings, the housing societies will be given the option of converting the leasehold land to freehold," said sources.

The Navbharat Mega Developers Pvt Ltd (NMDPL), the special purpose vehicle (SPV) set up by the state govt in a joint venture with the developer Adani Realty to implement the redevelopment project, has already paid Rs 58 crore for the Kurla dairy land, which is 25% of the Ready Reckoner Rate for the plot. The SPV is already in physical possession of the plot.

"Today's decision will pave the way for the rehabilitation of ineligible citizens of Dharavi. This decision is very important in pursuing the Housing for All policy as it will facilitate the construction of not only houses but also other civic amenities like schools, hospitals, shopping complexes...," stated the press release.

The redevelopment on the Kurla dairy land and other plots outside Dharavi will be carried out under Regulation 33(10) of DCPR 2034. The floor space index allowed is a sum of rehab plus sale component in equal proportion and can exceed 4 without any limit. Besides, permission for simultaneous construction of the sale component can be granted in equal proportion to the rehab component.

The Times of India • 04 Jun • Dharavi

Rehabilitate us within Dharavi, say residents

13 • PG	186 • Sqcm	687393 • AVE	1.78M • Cir	Bottom Right

Bengaluru

Rehabilitate us within Dharavi, say residents

Samya Kamaal Khan & Aaliyah Berchman | TNN

Mumbai: With over one lakh structures being numbered in Dharavi, residents are demanding that all of them be rehabilitated in Dharavi itself. Residents demanded that Annexure II, the list of eligible and ineligible slum dwellers, be published so that people know the exact number of households that will be rehabilitated in Dharavi.

Industry owners are apprehensive that many units may shut given the fact that the area they will get after redevelopment will be a mere 225 square feet while today they have expansive areas to work and for labourers to live.

At a brainstorming session organised by the Dharavi Bachao Andolan at Mahim on Tuesday, speaker after speaker demanded all of Dharavi be rehabilitated in-situ and the lands outside be utilised for commercial exploitation and cross-subsidise the redevelopment project.

Raju Korde, founder of Dharavi Bachao Andolan (DBA), said the Slum Rehabilitation Scheme Act requires that the developer build as

File pic

Publish list of eligible dwellers, residents've demanded

many structures as there are existing on the ground floor in a slum, irrespective of it being eligible or ineligible. "This is because the law allows a person to challenge their ineligible status right up to the time the project is completed. Thereafter, the excess tenements are handed over to the land-owning authority to be used as tenements for project-affected persons."

Nasirul Haque, a DBA member, said, "The plan came out of the blue, no opinions from the people were taken. The survey was incomplete."

Residents said they do not know how many are going to be moved out and where, whether it will be on the dumping ground or on salt pan lands. The govt, they said, has not given information on the sale component, the balance floor space index, or the profits from the project.

Architect Samidha Patil emphasised the importance of community involvement in such significant projects. "When it comes to where a person is supposed to live, their consultation should be important even in small decisions such as deciding the toilet," she said.

A legal expert with DBA said, "Like the landscapes and plans have been made for the Dharavi redevelopment project showing how they are going to beautify the area, the same plans should be made for the Deonar landfill, where the people of Dharavi are going to be relocated."

Ansar Ahmad Shaikh, vice-president, Dharavi Businessmen Association, criticised the survey process as inadequate and inconsistent. "They have surveyed electrical boxes and toilets in a few areas where it wasn't even necessary," he said.

While a few residents have opposed the redevelopment and chosen not to participate in the surveys, the broader concern, they said, remains the patchy implementation of the process.

The Times of India • 04 Jun • Dharavi

Rehabilitate us within Dharavi itself, say residents

6 • PG	222 • Sqcm	1249908 • AVE	2.74M • Cir	Bottom Center

Mumbai

Rehabilitate us within Dharavi itself, say residents

Samya Kamaal Khan & Aaliyah Berchman | TNN

Mumbai: With more than one lakh structures being numbered in Dharavi, residents are demanding that all of them be rehabilitated in Dharavi itself. Residents demanded that Annexure II, the list of eligible and ineligible slum dwellers, be published so that people know the exact number of households that will be rehabilitated in Dharavi.

Industry owners are apprehensive that many units will have to shut given the fact that the area they will get after redevelopment will be a mere 225 square feet while today they have expansive areas to work and for labourers to live.

File pic

Publish list of eligible & ineligible slum dwellers, residents have demanded

At a brainstorming session organised by the Dharavi Bachao Andolan at Mahim on Tuesday, speaker after speaker demanded all of Dharavi be rehabilitated in-situ and the lands outside be utilised for commercial exploitation and cross-subsidise the redevelopment project.

Raju Korde, founder of Dharavi Bachao Andolan (DBA), said the Slum Rehabilitation Scheme Act requires that the developer build as many structures as there are existing on the ground floor in a slum, irrespective of it being eligible or ineligible. "This is because the law allows a person to challenge their ineligible status right up to the time the project is completed. Thereafter, the excess tenements are handed over to the land-owning authority to be used as tenements for project-affected persons," said Korde.

Nasirul Haque, a DBA member, said, "The plan came out of the blue, no opinions from the people were taken. Even the survey was not complete."

Residents said they do not know how many are going to be moved out and where, whether it will be on the dumping ground or on salt pan lands. The govt, they said, has not given information on the sale component, the balance floor space index, or the profits from the project.

Architect Samidha Patil emphasised the importance of community involvement in such significant projects. "When it comes to where a person is supposed to live, their consultation should be important even in small decisions such as deciding the toilet," she said.

A legal expert with DBA said, "Like the landscapes and plans have been made for the Dharavi redevelopment project showing how they are going to beautify the area, the same plans should be made for the Deonar landfill, where the people of Dharavi are going to be relocated."

Ansar Ahmad Shaikh, vice-president, Dharavi Businessmen Association, criticised the survey process as inadequate and inconsistent. "They have surveyed electrical boxes and toilets in a few areas where it wasn't even necessary," he said.

While a few residents have opposed the redevelopment and chosen not to participate in the surveys, the broader concern, they said, remains the patchy implementation of the process.

Hindustan Times • 04 Jun • Dharavi

State tweaks norms for use of dairy land

1,4 • PG	338 • Sqcm	1015481 • AVE	1.1M • Cir	Middle Left,Top Left

Mumbai

{ DHARAVI REDEVELOPMENT }

State tweaks norms for use of dairy land

Faisal Malik
faisal.malik@htlive.com

MUMBAI: A year after allotting 8.5 hectares of the state-owned Mother Dairy plot in Kurla for rehousing residents of Dharavi who will not be eligible for in-situ housing once the slum goes in for redevelopment, the state government has granted several relaxations to the Special Purpose Vehicle (SPV) -- comprising the state government's Dharavi Redevelopment Project and the Gautam Adani-owned Navbharat Mega Developers Pvt. Ltd -- to utilize the plot. The decision was taken in the state cabinet meeting on Tuesday.

The reliefs include allowing transfer of development rights (TDR) on the land in lieu of housing for slum-dwellers and permission to develop commercial components and their sale in the open market, said people in the know.

→P4

{ DHARAVI REDEVELOPMENT } DECISION TAKEN DURING STATE CABINET MEETING ON TUESDAY

State alters norms for Kurla dairy land use

Dharavi redevpt project can now develop commercial units on plot for sale in open market

Faisal Malik
faisal.malik@htlive.com

The state government's decision to allocate the 8.5-hectare plot for rehousing ineligible Dharavi residents was met with protests by residents of Nehru Nagar in Kurla in June 2024. HT PHOTO

MUMBAI: A year after allotting 8.5 hectares (21 acres) of the state-owned Mother Dairy plot in Kurla for rehousing residents of Dharavi who will not be eligible for in-situ housing once the slum goes in for redevelopment, the state government has granted several relaxations to the Special Purpose Vehicle (SPV) -- comprising government of Maharashtra's Dharavi Redevelopment Project (DRP) and the Gautam Adani-owned Navbharat Mega Developers Pvt. Ltd (NMDPL), formed in January 2024 to transform Dharavi -- to utilise the plot. The decision was taken in the state cabinet meeting on Tuesday.

The major reliefs include allowing transfer of development rights (TDR) on the land in lieu of constructing housing for slum-dwellers following the provisions of 33 (10) (A) of Development Control and Promotion Regulations (DCPR) 2034, permission to develop commercial components and their sale in the open market, said people in the know.

On June 14, 2024, the state government approved the transfer of the dairy plot for the project. The land was granted by charging only 25 percent of the ready reckoner rates on grounds that it was of vital public importance.

The plot was granted under Occupancy Class II category of Maharashtra Land Revenue Code, which gives conditional ownership to the occupant – which means the occupant cannot sell the land or sub-lease to a third party.

The plot however can be segmented and amalgamated by seeking prior permission from the state government. These conditions have now been relaxed, revealed insiders.

"The state government has made all the provisions under 33(10)(A) of the DCPR 2034 applicable to the plot," a senior official told Hindustan Times. "It has also allowed the SPV to load TDR on the plot and construct commercial components there for sale," he added.

"To facilitate the implementation of the project, the terms and conditions in the earlier resolution (issued on June 14, 2024) and the draft agreement by the Mumbai suburban district collector have been approved for alignment with the policies of the housing and urban development department. This will help maximize the availability of housing for the rehabilitation of Dharavi residents," stated a release issued by the chief ministers' office (CMO) on Tuesday.

"Around 8.5 lakh families will be rehabilitated under the redevelopment project, of them, 5 lakh eligible families will be rehabilitated within Dharavi itself. Additional land is required to rehabilitate the remaining 3.5 lakh families. The availability of land in Kurla will help make this process easier and more feasible," it stated further.

Dharavi spans 620 acres, of which 296 acres have been earmarked for redevelopment.

The Indian Express • 04 Jun • Dharavi

Cabinet clears Kurla land transfer terms

4 • PG	201 • Sqcm	576128 • AVE	625K • Cir	Top Left

Mumbai

DHARAVI REDEVELOPMENT PROJECT

Cabinet clears Kurla land transfer terms

8.5-hectare land allocated for construction of rehabilitation tenements for ineligible residents

EXPRESS NEWS SERVICE
MUMBAI, JUNE 3

IN A move that paved the way for transfer of an 8.5-hectare Dairy Development Department plot in Kurla to Dharavi Redevelopment Project, the Maharashtra Cabinet on Tuesday approved amendments to the terms and conditions of the land transfer agreement.

The land, which houses the state-run but now defunct Mother Dairy unit, has thus been allocated for the construction of rehabilitation tenements for the ineligible Dharavi residents.

The Cabinet, chaired by Chief Minister Devendra Fadnavis, gave the green signal to align the land transfer agreement with the Housing and Urban Development Department's latest policy framework.

This is aimed at facilitating smoother implementation of the Rs 20,000-crore DRP—considered one of the country's most ambitious urban renewal efforts.

The 8.5-hectare (21 acres) Kurla plot was formally transferred through a government resolution issued on June 14, 2024. It will now be handed over to the Dharavi Redevelopment Project-Slum Rehabilitation Authority (DRP-SRA), which is functioning as the planning authority.

The Navbharat Mega Developers Private Limited (NMDPL), the special purpose vehicle (SPV) set up to execute the redevelopment project, recently approached the State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA) seeking clearance for constructing rehabilitation tenements on the 21-acre Kurla plot, which houses a significant number of trees.

According to officials, Dharavi's redevelopment entails the rehabilitation of approximately 8.5 lakh residents. While about 5 lakh eligible families will be accommodated within Dharavi's 620-acre project boundary, the remaining 3.5 lakh ineligible or displaced families are to be resettled on alternate land.

The Kurla parcel is among five plots—together measuring 540 acres—earmarked for this purpose. These plots, located within and outside Mumbai, will be used to house ineligible residents on a rental basis. This is in addition to 118.4 acres within Dharavi reserved for commercial development and in-situ rehabilitation.

State officials said the amendments approved by the Cabinet are critical for unlocking the Kurla plot and progressing with early-stage rehabilitation construction.

The move is also aligned with the state's "Housing for All" mission, and is expected to enable the development of not just housing but also civic infrastructure such as schools, hospitals, and commercial spaces in new rehabilitation zones.

Pune Mirror • 04 Jun • Dharavi

TRIBAL BODY GETS GREENLIGHT

11 • PG	298 • Sqcm	258185 • AVE	340.74K • Cir	Top Left

Pune

TRIBAL BODY GETS GREENLIGHT

State Cabinet, led by CM Fadnavis, approves key decisions on redevelopment, land allocation and toll compensations

Santosh More
feedback@punemirror.com
@ThePuneMirror

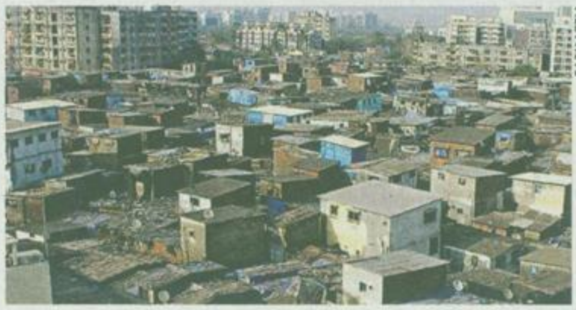

FILE PHOTO

In a significant move, the Maharashtra state cabinet, led by Chief Minister Devendra Fadnavis, has approved several important decisions, including the establishment of the Maharashtra State Scheduled Tribes Commission, land transfer for the Dharavi redevelopment project, allocation of land for hospitals under the State Employees Insurance Corporation and compensation for toll exemptions granted to MSRDC.

The government has decided to set up an independent commission dedicated to Scheduled Tribes. The new body will be called the Maharashtra State Scheduled Tribes Commission, and necessary posts will be created to facilitate its functioning. Office space and operational costs have also been sanctioned. The Maharashtra State Scheduled Castes Commission will continue to function separately alongside it.

To enhance healthcare for employees, the State Employees Insurance Corporation will establish a 200-bed hospital in Chhatrapati Sambhajinagar, with six hectares of grazing land allocated for this purpose in Mauje Karodi. Additionally, land has been approved in Pune, Ahilyanagar, Sangli, Amravati, Ballarpur-Chandrapur, Sinnar-Nashik, Baramati, Satara and Panvel for constructing hospitals.

The Dharavi redevelopment project has gained momentum with the finalisation of land transfer from Mother Dairy's premises in Kurla. Approximately 8.05 hectares have been allocated for the project, with modifications made to the original agreement. This decision has sparked controversy as local protests led by MP Varsha Gaikwad opposed handing the land to the Adani Group under the Dharavi redevelopment banner. Despite objections, the state government has proceeded with the transfer, potentially setting the stage for renewed opposition from political and community groups.

The Dharavi redevelopment project will require the relocation of numerous families, and the Mother Dairy land was considered crucial for this purpose. Adani Group had requested the land transfer, and the state government has approved the demand. In addition to Mother Dairy, land at Deonar dumping ground and a plot in Malad had been proposed for relocation purposes, but opposition parties strongly objected to handing these sites to Adani Group. Despite protests, the government has allocated 8.5 hectares of Mother Dairy land to Adani, further fuelling political debate.

Opposition parties have frequently targeted the government over its dealings with Adani Group, and this decision is expected to intensify political tensions.

The Hindu • 04 Jun • Dharavi

Transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project gets govt. nod

7 • PG	73 • Sqcm	54938 • AVE	682.81K • Cir	Top Left

Delhi

Transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project gets govt. nod

The Hindu Bureau
MUMBAI

The Maharashtra Cabinet on Tuesday approved the transfer of an 8.5-hectare land parcel in Kurla to the Dharavi Redevelopment Project Private Limited, a joint venture between the Adani group and the Maharashtra government to redevelop one of Asia's largest slum clusters, home to nearly 60,000 families.

In a meeting chaired by Chief Minister Devendra Fadnavis, amendments to the agreement for transferring 8.5 hectares of land owned by the Dairy Development Department were approved. The land is likely to be used for construction of rehabilitation tenements for Dharavi residents.

The Hindu • 04 Jun • Dharavi

Maharashtra Cabinet approves transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project

4 • PG | 206 • Sqcm | 94627 • AVE | 245K • Cir | Middle Right

Mumbai • Kolkata

Maharashtra Cabinet approves transfer of Kurla dairy land parcel for Dharavi project

The Hindu Bureau
MUMBAI

The Maharashtra Cabinet on Tuesday approved the transfer of an 8.5 hectares of land parcel in Kurla to the Dharavi Redevelopment Project Private Limited (DRPPL), a joint venture between the Adani group and the Maharashtra government to redevelop one of Asia's largest slum cluster, home to nearly 60,000 families.

In a meeting chaired by Chief Minister Devendra Fadnavis, amendments to the agreement for transferring 8.5 hectares of land owned by the Dairy Development Department were approved. The land is likely to be used for the construction of rehabilitation tenements for Dharavi residents.

Dharavi is one of Asia's largest slum clusters. FILE PHOTO

The Kurla land is among the three dairies of Mumbai, where milk production stopped over the years. The land from where these dairies functioned are now being allotted to other projects. For instance, Aarey dairy land was used for the Metro car shed, while the Worli dairy land has been used to develop a convention centre.

Criticising the development, State Congress president and MP Varsha Gaikwad said, "When Shiv Sena Chief Eknath Shinde was the Chief Minister, the local MLA of his party had announced that he would not allow the transfer of the dairy land to [industrialist Gautam] Adani. What happened now? The Kurla site is important, given its location and ecology. Despite residents demanding to build a park on this site, the BJP government has given the land to Adani."

Comission for STs

A decision to establish a separate commission for Scheduled Tribes on the lines of a similar Central body was also approved in Tuesday's meeting. A statement by the Chief Minister's Office said the Centre has two separate commissions for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Accordingly, it is necessary to have two separate commissions in the State also. The CMO said both commissions will function independently.

(With inputs from PTI)

Free Press Journal • 04 Jun • Dharavi

Cabinet gives nod to Kurla land transfer

1,16 • PG	128 • Sqcm	101467 • AVE	251.68K • Cir	Middle Left,Top Left

Mumbai

DHARAVI PROJECT

Cabinet gives nod to Kurla land transfer

Kalpesh Mhamunkar

MUMBAI

The State Cabinet, chaired by Chief Minister Devendra Fadnavis, has approved changes to the terms and conditions of the land transfer agreement involving 8.5 hectares of land owned by the Department of Dairy Development in Kurla. The land will be allocated to the Dharavi Redevelopment Project to facilitate the rehabilitation of eligible and ineligible residents.

Originally transferred under a government resolution dated June 14, 2024, the plot — previously home to the Mother Dairy unit — will now see revised contract clauses to align with the housing and urban development policy.

Contd on | nation

From
front page

Plans okayed for...

These amendments aim to ease the implementation of the sprawling Dharavi redevelopment effort, which plans to rehabilitate approximately 8.5 lakh families.

Of these, 5 lakh eligible families will be resettled within Dharavi itself, while 3.5 lakh others will require relocation to other areas. The Kurla land transfer will facilitate resettlement. The land will also be used to build essential urban infrastructure such as schools, hospitals, and commercial complexes. However, the decision has sparked political controversy.

Reacting strongly on social media platform X, Congress MP Varsha Gaikwad accused the government of favoring corporate interests, particularly those of the Adani Group. "The Adani Maha Loot in Mumbai continues...," she wrote, alleging that the eco-sensitive green patch, home to over 1,000 trees, is being sacrificed to benefit what she described as "PM's BFF".

The Congress leader also targeted local Shiv Sena MLA Mangesh Kudalkar from the Eknath Shinde faction, accusing him of misleading the public by claiming the land transfer had been halted.

Mid Day • 04 Jun • Dharavi

Cabinet gives nod for Kuria Dairy land transfer

8 • PG	346 • Sqcm	787751 • AVE	1.5M • Cir	Top Left

Mumbai

DHARAVI REDEVELOPMENT PROJECT

Cabinet gives nod for Kurla Dairy land transfer

The Dharavi revamp will be carried out by NMDPL — a joint venture between Adani Group and the government. PIC/SAYYED SAMEER ABEDI

Approves amendment of terms and conditions to facilitate handover

A CORRESPONDENT
mailbag@mid-day.com

THE state cabinet on Tuesday gave its approval for handing over 8.5 hectares of Kurla Dairy land to the Dharavi Redevelopment Project Pvt Ltd (DRPPL).

Despite opposition from locals and opposition parties, the Mahayuti government (BJP, Eknath Shinde-led Shiv Sena and Ajit Pawar's NCP) went ahead with the approval for land transfer. On Tuesday, the state cabinet gave its approval for amending certain terms and conditions to facilitate transfer of the land parcel at Kurla. The government seems to be moving with haste to transform Asia's largest slums into a modern, sustainable neighbourhood. Last week, Chief Minister Devendra Fadnavis chaired a review meeting for the Dharavi redevelopment. It was during this meeting, the CM gave his nod to the DRPPL master plan.

85 HECTARES
Size of Kurla Dairy land parcel

The revamp of Dharavi will be carried out by Navbharat Mega Developers Pvt Ltd (NMDPL) — a joint venture between Adani Group and the Maharashtra government. The Adani group holds an 80 per cent stake in NMDPL, while the balance is held by the state government.

Prahar • 04 Jun • Dharavi

Opposition to tree felling for Dharavi redevelopment project

7 • PG	33 • Sqcm	9192 • AVE	215K • Cir	Middle Left

Mumbai

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी वृक्षतोडीला विरोध

मुंबई : धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाअंतर्गत तेथील १०० झाडांवर कुऱ्हाड चालविण्यात येणार आहे. या निर्णयाला नागरिकांकडून तीव्र विरोध होऊ लागला आहे. तसेच, प्रस्तावित वृक्षतोडीचा निर्णय शासनाने मागे घेऊन संबंधित जागेवर उद्यान उभारण्याची मागणी नागरिकांकडून करण्यात येत आहे. याबाबत लवकरच न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात येणार आहे. सदर डेअरीची जागा आता धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला देण्यात आल्यामुळे नागरिकांमध्ये असंतोष पसरला आहे. तसेच, या प्रकल्पासाठी परिसरातील १०० झाडे कापण्याचे प्रस्तावित असून या वृक्षतोडीला नागरिकांकडून विरोधात होत आहे. संबंधित जागेतील झाडांचा हिरवळीचा भाग सोडल्यास सगळीकडे इमारती उभ्या राहिल्या आहेत. त्यामुळे शासनाने प्रस्तावित वृक्षतोडीचा निर्णय मागे घ्यावा, अशी मागणी स्थानिक रहिवाशांकडून करण्यात येत आहेत.

Prahar • 04 Jun • Dharavi

Kurla Dairy site for Dharavi project

1 • PG	86 • Sqcm	24092 • AVE	215K • Cir	Middle Right

Mumbai

धारावी प्रकल्पासाठी कुर्ला डेअरीची जागा

मुंबई (प्रतिनिधी) :

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत अनेक महत्त्वाचे निर्णय मंगळवारी घेण्यात आले आहेत. यात प्रामुख्याने महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जमाती आयोगाची स्थापना, धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी जमीन हस्तांतरण, राज्य कामगार विमा महामंडळासाठी रुग्णालयांना जमीन आणि एमएसआरडीसीला पथकराच्या सवलतीसाठी भरपाई देण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी कुर्ला येथील दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाची ८.५ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तींमध्ये सुधारणांना मान्यता दिली आहे. याबाबतचा निर्णय मंगळवारी

अनुसूचित जमाती आयोग स्थापनेचा मंत्रिमंडळ निर्णय

(दि. ३ जून) राज्य मंत्रिमंडळाने घेतला. धारावीच्या पुनर्विकासाचा मार्ग आता अधिक सुकर झाला असून या जमिनीच्या हस्तांतरणासाठी करारामध्ये काही बदल करण्यात आले आहेत.

महाराष्ट्र शासनाने अनुसूचित जमातींसाठी स्वतंत्र आयोग स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आहे. 'महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जमाती आयोग' असे या आयोगाचे नाव असेल. या आयोगासाठी आवश्यक पदे निर्माण केली जातील. तसेच कार्यालयीन जागा आणि इतर खर्चांना देखील मान्यता देण्यात आली आहे. 'महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जाती आयोग सुद्धा स्वतंत्रपणे कार्यरत राहणार,' असेही शासनाने स्पष्ट केले आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प ९५,७९० कोटी रुपये खर्चून राबवला जाणार आहे. या खर्चात विस्थापित होणाऱ्या धारावीकरांसाठी बांधल्या जाणाऱ्या भाड्यांच्या घरांचाही समावेश आहे. हा प्रकल्प दोन वर्षांच्या पुढे गेल्यास जास्तीचा बांधकाम खर्च २३ हजार ८०० कोटी रुपये गृहीत धरण्यात आला आहे.

अनुसूचित जमातीसाठी वेगळे महामंडळ स्थापन करण्याचा निर्णय घेतल्याचे पडसाद महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यांत उमटले आहेत. अनुसूचित जमातींच्या लोकांनी या निर्णयाचे स्वागत करताना फडणवीस सरकारचे आभार मानले आहेत.

मंत्रिमंडळातील अन्य महत्त्वाचे निर्णय

- **महसूल विभाग :** राज्य कामगार विमा महामंडळाच्या दोनशे खाटांच्या विमा कामगार रुग्णालय उभारणीसाठी छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील मौजे करोडी येथील सहा हेक्टर गायरान जमीन देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.
- बिबवेवाडी - पुणे, अहिल्यानगर, सांगली अमरावती, बल्लारपूर-चंद्रपूर, सिन्नर - नाशिक, बारामती, सातारा आणि पनवेल येथील रुग्णालयांना जमीन देण्यास तत्त्वतः मान्यता देण्यात आली आहे.
- **सार्वजनिक बांधकाम विभाग :** महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास पथकराच्या सवलतीसाठी भरपाई मिळणार आहे. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाला पथकराच्या सवलतीमुळे होणारे नुकसान भरून मिळणार आहे. मुंबईच्या प्रवेशद्वारावरील पाच टोल नाक्यांवर सवलत देण्यात आली आहे. त्यामुळे एमएसआरडीसीला जो आर्थिक भार येणार आहे, त्याची भरपाई शासन करणार आहे. मुंबई प्रवेशद्वाराच्या पाच पथकर स्थानकावर सवलत दिल्यामुळे महामंडळास द्यावी लागणारी भरपाई, असे शासनाने म्हटले आहे.

Prahar • 04 Jun • Dharavi

Dharavi will be saved from hell...

8 • PG	246 • Sqcm	68974 • AVE	215K • Cir	Top Center

Mumbai

धारावीची नरकातून सुटका होणार...

महाराष्ट्र सरकारने धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाचा मास्टर प्लॅन मंजूर केला आणि धारावीतील रहिवाशांच्या आशा पल्लवीत झाल्या. आपल्याला हक्काचे घर मिळणार, घरातच संडास-बाथरूम असणार, धारावीतील रस्ते स्वच्छ, रुंद व सुंदर असणार, शाळा, बगीचे, दवाखाने, समाज मंदिर, सभागृह, दुकाने, बाजारपेठा, प्रसूतिगृह, सर्वकाही योजनाबद्ध असणार असे स्वप्न रंगवले जात आहे. धारावी जगातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी म्हणून बदनाम झालेले नाव आहे. जगात सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेली ही वसाहत आहे. तीन चौरस किमी परिघात आठ ते दहा लाख लोक वर्षानुवर्षे एखाद्या कोंडवाड्यात जनावरे ठेवावीत असे जीवन जगत आहेत. ऐंशी ते शंभर फुटांच्या खोलीत पाच सात लोक कसे राहतात, हे त्यांनाच ठाऊक. तात्पुरत्या घरांचा धारावीत चक्रव्यूह आहे. तीन ते चार माळ्यांच्या घरांमध्ये प्रत्येक मजल्यावर वेगळे कुटुंब राहते. सार्वजनिक स्वच्छता गृहे कमालीची गलिच्छ आहेत, पाणी मुबलक नाही. घराबाहेर गटारे वाहत असतात, त्यावर मोठमोठे उंदिर, घुशी, धावत असतात, घरात झुरळे, किडे, डास यांचे तर साम्राज्य असते. रस्ते, गल्ल्या अरुंद आहेत. अनेक गल्ल्यांतून रिक्षाच काय, दुचाकी वाहनेही जाऊ शकत नाहीत. धारावीत महापालिकेचे तीन वॉर्ड आहेत, धारावी हा विधानसभा मतदारसंघ आहे. धारावीत सर्व जातीधर्मांचे सर्व भाषिक लोक आहेत. पूर्वी ब्रिटिशांच्या काळात कुंभारवाडा म्हणून ही वसाहत प्रसिद्ध होती. नंतर तामिळ लोक मोठ्या संख्येने आले. धारावीत मुस्लीम वस्ती मोठी आहे. जवळपास तीस टक्के मुस्लीम व्होट बँक धारावीत आहेत. पंधरा टक्के लोकसंख्या तामिळ आहे. ख्रिश्चन वस्तीही बऱ्यापैकी आहे. मंदिरे, मशिदी, दर्गे, आणि चर्च सुद्धा आहे. पोंगल, गणपती, दिवाळी हे सण धारावीत दणक्यात साजरे होत असतात.

धारावीचा नेहमी उल्लेख जगातील मोठी झोपडपट्टी असाच होत राहिला. पण या झोपडपट्टीचे रूपांतर उत्तम वसाहतीत निर्माण करण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न आजवर कोणत्याच सरकारने केला नाही. धारावीकडे केवळ व्होट बँक म्हणून प्रत्येक राजकीय पक्षाने बघितले. शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांनी झोपडपट्टीवासीयांसाठी मोफत घरांची योजना सुरू केली. त्यातून संपूर्ण मुंबईत चोहोबाजूला झोपडपट्ट्या हटवून उत्तुंग टॉवर्स उभे राहिले. बिल्डर लॉबीचे उखळ पांढरे झाले. स्थानिक राजकारणी, भाई दादा मालामाल झाले. एसआरए योजना हे भ्रष्टाचाराचे कुरण बनले. गेल्या पंचवीस, तीस वर्षांत मोफत घर योजनेखाली अनेकांची चांदी झाली. पण झोपडपट्ट्या व त्यातील रहिवाशांची संख्या कमी झाली का? धारावीची सर्वच राजकीय पक्षांनी उपेक्षा केली. गेल्या वीस वर्षांत धारावीच्या पुनर्विकासाचा सहा वेळा प्रयत्न झाला... आता हे शिवधनुष्य मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी उचलले आहे. धारावीतील लक्षावधी रहिवाशांना नरकपुरीतून बाहेर काढून त्यांना हक्काची हवेशीर, मोकळा प्रकाश असलेली, चांगली पक्की घरे या प्रकल्पातून देण्यात येणार आहेत. मुंबई काँग्रेसच्या अध्यक्ष व माजी मंत्री वर्षा गायकवाड या खासदार म्हणून धारावीचे लोकसभेत प्रतिनिधित्व करतात. त्यांची बहीण डॉ. ज्योती गायकवाड या धारावीच्या काँग्रेसच्या आमदार आहेत. वर्षा व ज्योती यांचे वडील दिवंगत नेते एकनाथ गायकवाड हे खासदार होते, राज्यात मंत्री होते व मुंबई काँग्रेसचे अध्यक्षही होते. धारावीने काँग्रेस व ठाकरेंच्या शिवसेनेला नेहमी झुकते माप दिले आहे. मग या दोन्ही पक्षांनी धारावीतील जीवन राहणीमान सुधारावे यासाठी इतक्या वर्षांत काय प्रयत्न केले? कोविड काळात सर्वात जास्त कोरोनाग्रस्त धारावीत होते. धारावीत कोरोनाने थैमान मांडले होते.

इंडिया कॉलिंग

डॉ. सुकृत खांडेकर

बकाल व गलिच्छपणा, दाट लोकसंख्या नि अरुंद रस्ते या कारणाने धारावी नेहमीच कोणत्या ना कोणत्या आजाराने वेढलेली असते. ताप, डोकेदुखी, अंगदुखी, पोटदुखी, थायरॉईड, विषमज्वर, डेंग्यू, हागवण, अशा आजारांचा धारावीला सतत विळखा पडलेला असतो. डम्पिंग ग्राऊंडवर जाणाऱ्या कचरा गाड्यांच्या धारावीच्या रस्त्यांवर रांगा दिसून येतात. कष्ट करून पोट भरणारे व आशेवर जगणारे लोक एकमेकांशी जमवून जीवन जगत असतात. केवळ फुकटचा शिधा देऊन किंवा फुकटच्या योजना राबवून धारावी बदलणार नाही. धारावीचा पुनर्विकास करून आमूलाग्र बदल केला पाहिजे हा ध्यास देवेंद्र फडणवीस यांनी घेतला आहे. त्यातूनच धारावीच्या मास्टर प्लॅनला मंजुरी देण्यात आली आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प हा अदानी समूह आणि महाराष्ट्र सरकार यांचा संयुक्त प्रकल्प आहे. देशातील सर्वात महागडे व्यापारी संकुल म्हणून ओळख असलेल्या वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स म्हणजेच बीकेसीच्या लगत असणाऱ्या धारावीचा चेहरा-मोहरा बदलणे आणि बकाल-गलिच्छ दहा लाखांच्या लोकवस्तीची स्वच्छ सुंदर आदर्श वसाहत उभारणे हे फार मोठे आव्हान आहे. सन २००८ मध्ये हॉलिवूड ब्लॉकबस्टर स्लम डॉग मिलेनियर प्रदर्शित झाला तेव्हा धारावीने सर्व जगाचे लक्ष वेधून घेतले होते, त्यानंतर कोविड १९ काळात सर्वात प्रभावित झालेली वसाहत म्हणून धारावीचे नाव जगात झळकले. नोव्हेंबर २०२२ मध्ये अदानी समूहाने ५०६९ रुपयांची प्रारंभिक गुंतवणुकीसह धारावी झोपडपट्टी पुनर्विकास निविदा जिंकली आणि पुनर्विकास प्रकल्पाचा श्रीगणेशा झाला. जानेवारी २०२४ मध्ये धारावी प्रकल्पासाठी आर्किटेक्ट हाफिज कॉन्ट्रॅक्टर यांच्याबरोबर कंपनीने भागीदारीची घोषणा केली. पुनर्विकास करताना पात्र झोपडपट्टीवासीयांना ३५० चौरस फुटांचा फ्लॅट मिळेल व व्यापारी व व्यावसायिक युनिटसचे पुनर्वसन धारावीतच होणार आहे. धारावी हे आर्थिक शक्तिकेंद्र आहे. येथील घराघरांत लघुउद्योग किंवा कुटिरोद्योग आहेत. चामड्याच्या वस्तूंचे उत्पादन तर देशातच नव्हे तर जगात सर्वत्र जाते. चामड्याच्या व्यवसायातून दरवर्षी एक अब्ज डॉलरपेक्षा जास्त उत्पन्न धारावीत येत असावे. गार्मेंट, लेदर, एम्ब्रॉयडरी, पॅकिंग, खाद्यपदार्थ, बेकरी अशी उद्योगांनी धारावी भरलेली आहे. अनधिकृत झोपडपट्ट्या व बेकायदेशीर उद्योग-व्यवसायांचे आगर म्हणून धारावी खूप बदनाम आहे. अनेक व्यापार, उद्योग, व्यवसाय करणारे वर्षानुवर्षे खोल्यांचे एक पैसाही भाडे भरत नाहीत. अनेक झोपड्यातील रहिवासी यांना भाडे देणे ठाऊकच नाही. वीज-पाणीही मोफत किंवा चोरून मिळते. मात्र एकदा पुनर्विकास झाला व पक्की खोली मिळाली की मेन्टेनन्स देणे भाग पडेल, वीज-पाण्याची बिले भरावी लागतील, जे अपात्र रहिवासी आहेत त्यांना तर मुंबईत इतरत्र भाड्याची घरे दिली जातील. त्यांना यापुढे फुकट राहता येणार नाही. त्यामुळे आपले पुढे काय होणार याच्या विवंचनेत धारावीतील लोक आहेत. देशाच्या आर्थिक राजधानीत ६२० एकर मौल्यवान जमिनीवर धारावी वसाहत पसरली आहे. पैकी ४३० एक जागेवर पुनर्विकास प्रकल्प उभारला जाणार आहे. प्रत्यक्षात २७० एकरावर प्रकल्प साकारणार आहे. १९० एकराला पुनर्विकासातून वगळले आहे, त्यात माहीम नेचर पार्क, लोकमान्य टिळक रुग्णालय, शीव- कोळीवाडा आदींचा समावेश आहे. सुमारे एक लाख कोटी खर्चाचा घरबांधणी व पुनर्वसन प्रकल्प दोन वर्षांत पूर्ण होईल का? धारावीतील पात्र रहिवाशांसाठी ४९,८३२ घरे, तर व्यापारी व औद्योगिक युनिटससाठी १३,४६८ असे मिळून प्रकल्पात ७२ हजार घरे उभारण्यात येणार आहेत. मुंबई महापालिका निवासी मालत्तेचा पुनर्विकास करण्यासाठी ८७०० युनिटस असतील. या धारावी पुनर्विकास प्रकल्प राबविण्यासाठी अदानी समूहाला मुंबई महापालिकेने मालवणी, देवनार, भांडुप, मुलुंड, कुर्ला येथे ५४२ एकरपेक्षा जास्त जमीन दिली आहे. धारावीतील रहिवाशांचे आमच्याकडे पुनर्वसन नको, म्हणून मुलुंड व अन्य भागांत मोठा विरोध झाला. लोकसभा व विधानसभा निवडणुकीच्या काळात भाजपाचे उमेदवार उपनगरातील एक इंचही जमीन धारावी पुनर्वसनासाठी जाणार नाही, असे ठामपणे सांगत होते. कुर्ला डेअरीची जागा देण्यासही मोठा विरोध झाला पण त्यांचा आवाज मंत्रालयापर्यंत पोहोचलाच नाही. आज मुंबईत धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाचे फलक झळकू लागले आहेत. आश्वासन देणारे राजकीय नेते चूपचाप बसले आहेत.

धारावीमधील रहिवाशांना विश्वासात न घेता प्रकल्प राबविण्यात येत आहे, हा सर्वात मोठा आक्षेप आहे. धारावी प्रकल्प हा तेथील रहिवाशांसाठी नसून अदानी समूहाच्या हितासाठी आहे हा दुसरा आक्षेप घेतला जातो आहे. मास्टर प्लॅन मंजूर करताना धारावीतील रहिवासी किंवा त्यांची बाजू मांडणारे समोर कोण होते, असा प्रश्न विचारला जातो आहे. सर्वेक्षण पूर्ण झाले नसताना घाईघाईने मास्टर प्लॅन मंजूर झाला कसा, मास्टर प्लॅन मंजूर होण्यापूर्वी नियमानुसार रहिवाशांकडून हरकती, आक्षेप मागवले नाहीत, त्यांची सुनावणी झाली नाही, अपुऱ्या माहितीवर आधारित भूखंडांचे नियोजन झाले असे आक्षेप घेतले जात आहेत. धारावीतील लोकांना हटवून या जागेवर दुसरे बीकेसी उभे राहणार आहे, असे तेथील लोक उघडपणे बोलत आहेत. पण नेमके काय होणार आहे, कोणाला हक्काचे घर धारावीत मिळणार, कुणाला दहा किमी परिसरात भाड्याचे मिळणार, कोणत्या व्यापार-व्यवसायांना किती जागा मिळणार, सर्वेक्षण कधी पूर्ण होणार, पुनर्विकासाच्या कामाला सुरुवात कधी होणार हे रहिवाशांना कोणी समजावून सांगणारे नाही. विरोधी पक्षांचे मोर्चे निघाले व पुढेही निघतील पण पुढे काहीच घडत नाही हे रहिवाशांना कळून चुकले आहे. धारावीचा पुनर्विकास झाला पाहिजेच पण त्याविषयी धारावीत खूप अज्ञान आहे.

sukritforyou@gmail.com
sukrit@prahaar.co.in

The Maharashtra government approved Dharavi's redevelopment master plan, promising improved housing with bathrooms, wider roads, and better facilities. The Adani Group partners in this project to transform Dharavi from a congested slum into a modern settlement, preserving livelihoods while enhancing living conditions for its million residents.

Jagruk Times • 04 Jun • Dharavi

Dharavi Redevelopment: ^Mini Marine Drive^ along Mithi River

3 • PG	299 • Sqcm	188298 • AVE	993.74K • Cir	Bottom Center

Mumbai

धारावी पुनर्विकास: मीठी नदी किनारे "मिनी मरीन ड्राइव"

सुरेश पाड़ीव/जागरूक टाइम्स

मुंबई। कभी मुंबई के सबसे घने और जटिल बस्तियों में शुमार धारावी अब सिर्फ पुनर्विकास की योजना नहीं, बल्कि भविष्य की वैश्विक महानगरी की परिकल्पना बन चुकी हैं। धारावी पुनर्विकास परियोजना के मास्टर प्लान में जो नया चेहरा उभर रहा है, वह केवल इमारतों या मूलभूत ढांचे का विस्तार नहीं, बल्कि मुंबई को शंघाई जैसी स्मार्ट, सुव्यवस्थित और सुंदर नगरी में बदलने की दिशा में एक निर्णायक पहल हैं। इस परियोजना की सबसे आकर्षक विशेषता हैं मीठी नदी के किनारे प्रस्तावित विशाल वाटरफ्रंट, जो आकार में मरीन ड्राइव के बाद शहर का दूसरा सबसे बड़ा सार्वजनिक सैरगाह बनने जा रहा है। यह 'मिनी मरीन ड्राइव' न केवल धारावी की छवि को पूरी तरह बदल देगा, बल्कि दक्षिण मुंबई की प्रतिष्ठित छवि को उत्तर मुंबई तक विस्तार देगा। लोगों को यहां सैर करते हुए उत्तर दिशा में फैले हुए मैंग्रोव वनों की हरियाली और ताजगी का भी अनुभव मिलेगा। एक ऐसा दृश्य जो अब तक धारावी से कोसों दूर समझा जाता था।

धारावी अब अतीत नहीं, भविष्य की पहचान बनेगा

यह योजना सिर्फ एक झुग्गी क्षेत्र का पुनर्विकास नहीं है, बल्कि धारावी को "मुंबई का दिल" बनाकर उसे एक सांस्कृतिक, पर्यावरणीय और ट्रांजिट हब के रूप में स्थापित करने का प्रयास हैं।जैसे शंघाई में पुराने औद्योगिक क्षेत्रों को अत्याधुनिक मेट्रोपॉलिटन हब में बदला गया, ठीक उसी राह पर अब मुंबई भी चल पड़ी हैं। मुंबई को शंघाई बनाने की यह कोशिश तभी सफल मानी जाएगी जब विकास केवल ईंट और सीमेंट तक सीमित न रहे, बल्कि लोगों की आवश्यकताओं, जीवन की गुणवत्ता और हरित वातावरण को समान महत्व दिया जाए और इस दृष्टि से देखा जाए तो धारावी पुनर्विकास योजना वाकई मुंबई के आधुनिक भविष्य का नक्शा प्रतीत होती हैं।

▸▸ मुंबई को शंघाई जैसी वैश्विक पहचान दिलाने की ओर बड़ा कदम

▸▸ 'विकास' की धमनियों जैसा सड़क नेटवर्क

सड़क ढांचे को भी पूरी तरह आधुनिक बनाया गया हैं। योजना के अनुसार लगभग 21 किलोमीटर का नया सड़क नेटवर्क तैयार किया जाएगा जिसमें 9 से लेकर 36 मीटर चौड़ी सड़कें शामिल होगी। इन सड़कों का निर्माण इस तरह किया जाएगा कि हर 125 मीटर पर उनका आपस में जुड़ाव हो, जिससे आवागमन आसान और समय की बचत संभव हो सके। यह नेटवर्क शंघाई के शहरी लेआउट की याद दिलाता है, जहां ट्रैफिक जाम को दूर करने के लिए सड़कों को बहुस्तरीय और आपस में जुड़ा हुआ डिजाइन किया गया हैं।

▸▸ मल्टीमॉडल ट्रांजिट हब : मुंबई की रफ्तार को नए पंख

धारावी के मध्य एक अत्याधुनिक मल्टीमॉडल ट्रांजिट हब प्रस्तावित है, जो मेट्रो, रेलवे, बस सेवा, फीडर ट्रांसपोर्ट और नॉन-मोटराइज्ड ट्रैफिक को जोड़ता हैं। इस हब से लोग सीधे शहर के अन्य हिस्सों, यहां तक कि एयरपोर्ट तक कुशलता से पहुंच सकेंगे। कल्पना कीजिए कि एक यात्री धारावी में मेट्रो से उतरकर वहीं से अपनी फ्लाइट के लिए बैग चेक-इन करता है और हब में मौजूद कैफे, को-वर्किंग स्पेस या बुक कैफे में अपना समय बिताता है। यह सुविधा अब तक केवल अंतरराष्ट्रीय शहरों में ही देखने को मिलती हैं।

▸▸ ग्रीन स्पाइन : पर्यावरण की आत्मा, शहर के केंद्र में

माहिम नेचर पार्क से लेकर रेलवे डेवलपमेंट जोन तक प्रस्तावित 'ग्रीन स्पाइन' इस पूरी योजना की पर्यावरणीय आत्मा होगी। यह न केवल दोनों ओर सड़कों से घिरा हरित कॉरिडोर होगा, बल्कि एक जैव विविधता युक्त breathing zone के रूप में काम करेगा। एक ऐसा हरित क्षेत्र जो शंघाई के ग्रीन बेल्ट मॉडल की तरह लोगों के शहरी जीवन में संतुलन और स्वास्थ लेकर आएगा।

The Dharavi redevelopment envisions a "Mini Marine Drive" waterfront, transforming Dharavi into a smart, green, and cultural hub like Shanghai. It includes a 21 km modern road network, a state-of-the-art transit hub, and a "Green Spine" corridor, aiming to boost Mumbai's global identity and improve residents' quality of life.

Navakal • 04 Jun • Dharavi

Kurla's Mother Dairy to be replaced by Dharavi project

1 • PG	109 • Sqcm	54572 • AVE	273.62K • Cir	Bottom Left

Mumbai • Pune

कुर्ल्याच्या मदर डेअरीची जागा धारावी प्रकल्पाला

■ मुंबई

अदानी समूहाकडून राबवल्या गेलेल्या धारावी प्रकल्पाला कुर्ल्यातील मदर डेअरीची ८.०५ हेक्टर जागा देण्याचा निर्णय आज सरकारने घेतला. धारावी प्रकल्पाच्या नावाखाली अदानी समूहाला ही जागा देऊ नये, यासाठी काही दिवसांपूर्वी स्थानिकांनी आंदोलन केले होते. हा विरोध डावलून राज्य सरकारने ही जाग अदानी समूहाला दिली आहे. त्यामुळे आता निर्णयावरून वाद होण्याची शक्यता आहे.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पावेळी धारावीतील अनेक कुटुंबांचे स्थलांतर करावे लागेल. यासाठी मदर डेअरीची जागा आपल्याला मिळावी, अशी मागणी अदानी समूहाकडून करण्यात आली होती. ही मागणी राज्य सरकारने मान्य करून आज यासंदर्भात निर्णय घेतला.ही जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तीमध्ये सुधारणांना मान्यता देण्यात आली आहे. ही जागा धारावी प्रकल्पाला देण्यास स्थानिकांनी विरोध केला होता. या जागेवर बोटॅनिकल गार्डन व्हावे, अशी मागणी स्थानिकांनी केली आहे. या मागणीसाठी काही दिवसांपूर्वी काँग्रेसच्या नेतृत्वात आंदोलनही करण्यात आले.

अदानी समूहाला धारावी प्रकल्पासाठी आतापर्यंत मुलुंड, कांजुरमार्ग आणि भांडूप येथील २५६ एकर जागा देण्यात आली आहे. याशिवाय कुर्ला, माटुंगा येथील रेल्वेच्या जमिनीही घेतल्या आहेत. देवनार डम्पिंग ग्राऊंड, मालाडमधील भूखंडाची मागणीही अदानी समूहाने केली आहे. मात्र, विरोधकांनी या जमिनी अदानी समूहाला देण्यास विरोध केला आहे. या निर्णयानंतर गिरीश महाजन म्हणाले की, धारावी पुनर्वसनात कुठलेही नियमबाह्य काम केले जाणार नाही. जागा कमी पडत असेल तर ती शासनाने दिली तर त्यात चुकीचे काय?

Maharashtra Times • 04 Jun • Dharavi

Mother Dairy's site will be transferred

5 • PG	224 • Sqcm	510407 • AVE	1.3M • Cir	Bottom Left

Mumbai

मदर डेअरीची जागा होणार हस्तांतरित

म. टा. खास प्रतिनिधी, मुंबई

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी कुर्ला येथील दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाची ८.५ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्याचा मार्ग अखेर मोकळा झाला आहे. यासाठीच्या करारनाम्यातील अटी, शर्तींमधील सुधारणांना मंगळवारी मंत्रिमंडळ बैठकीत मान्यता देण्यात आली.

धारावीकरांचे पुनर्वसन धारावीतच व्हावे अशी मागणी स्थानिक नागरिक आणि आघाडी करत असून सरकारच्या या निर्णयामुळे पुन्हा वादाला तोंड फुटण्याची शक्यता आहे. धारावी पुनर्वसन प्रकल्पासाठी याआधीच देवनार आणि कांजुर, मुलुंड, भांडुप येथील मिठागर जागा राज्य सरकारने नवभारत मेगा डेव्हलपर्स प्रा. लि. या कंपनीला हस्तांतरित केली आहे. परंतु, सरकार सर्व जमिनी अदानी कंपनीला देत असल्याचा आरोप आघाडीतील नेते करत आहेत. कुर्ला येथील मदर डेअरीची जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी देण्यात आली आहे.

The Cabinet approved transferring 1.5 hectares of Mother Dairy land in Kurla to the Dairy Business Development Department for Dharavi redevelopment. Despite government claims of aiding Dharavi residents' rehabilitation, local citizens allege the land is being handed over entirely to the Adani Company, sparking controversy and protests.

Sakal • 04 Jun • Dharavi

Dairy land for Dharavi project

1 • PG	66 • Sqcm	43240 • AVE	352.42K • Cir	Middle Center

Mumbai

दुग्धशाळेची जमीन धारावी प्रकल्पाला

मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी दुग्धव्यवसाय विकास विभागाची कुर्ला येथील साडेआठ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तींमध्ये सुधारणा करण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळ बैठकीत घेण्यात आला. दुग्धव्यवसाय विकास विभागाच्या कुर्ला येथील मातृ दुग्धशाळेची जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी जून २०२४च्या शासन निर्णयानुसार देण्यात आली आहे. ही जमीन काही अटी व शर्तींवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प-झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाला देण्यात आली आहे. करारनाम्यातील अटी व शर्ती गृहनिर्माण आणि नगरविकास विभागाच्या धोरणाशी सुसंगत असाव्यात यासाठी यात सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. यामुळे धारावीतील रहिवाशांना जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध होऊ शकणार आहेत. धारावी पुनर्विकासात साडेआठ लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे. यापैकी पाच लाख पात्र कुटुंबांचे पुनर्वसन धारावी परिसरात होणार आहे. उर्वरित साडेतीन लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्यासाठी अधिकची जमीन आवश्यक होती. या निर्णयामुळे धारावीतील अपात्र नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा होणार आहे.

Sakal • 04 Jun • Dharavi

Government ignores MHADA's demand

1 • PG	138 • Sqcm	91232 • AVE	352.42K • Cir	Bottom Right

Mumbai

म्हाडाच्या मागणीला सरकारची बगल

धारावीतील इमारत हस्तांतर प्रकरणात कोंडी

मुंबई, ता. ३ : धारावी शताब्दीनगरमध्ये म्हाडाच्या पाच इमारती असून, धारावी पुनर्विकास प्रकल्पांतर्गत त्या राज्य सरकारच्या 'डीआरपी' आणि अदाणीच्या 'एनएमडीपीएल'कडे हस्तांतरित कराव्या लागणार आहेत; मात्र या इमारतींच्या बदल्यात संबंधित कंपन्यांनी बांधकामावर झालेला सुमारे ४५८ कोटी रुपयांचा खर्च आणि त्या रकमेवरील व्याजापोटी १८३ कोटी रुपये असे एकूण ६४१ कोटी रुपये द्यावे, अशी म्हाडाची मागणी आहे. मात्र, राज्य सरकारने त्याला बगल दिली असून बांधकाम खर्चाची रक्कम घेऊन इमारतींचा ताबा डीआरपी आणि एनएमडीपीएलला द्यावा, व्याजाचे नंतर बघू, असे बजावले आहे. त्यामुळे म्हाडाची मोठी कोंडी झाली आहे.

➔ व्याजाच्या रकमेवर पाणी

डीआरपी आणि एनएमडीपीएल सुरुवातीपासून म्हाडाच्या इमारतींचा बांधकाम खर्च देण्यास तयार आहे; मात्र व्याजाची रक्कम माफ करावी, अशी मागणी केली जात आहे. त्यातच आता सरकारने व्याजाच्या रकमेचे नंतर बघू, असे सांगितल्याने ती रक्कम म्हाडाला भविष्यात मिळणार की पाणी सोडावे लागणार, अशी चिंता वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून व्यक्त केली जात आहे.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाचा भाग म्हणून म्हाडाने या पाच इमारती उभारल्या होत्या. म्हाडाने या इमारतींच्या उभारणीवर केलेला खर्च आणि खर्चाच्या रकमेवरील व्याज असे ६४१ कोटी रुपये द्या, त्यानंतरच इमारतींचा ताबा दिला जाईल, अशी भूमिका घेतली होती. नुकतीच मुख्यमंत्र्यांच्या वॉर रूममध्ये याबाबत बैठक पार पडली. त्यामध्ये इमारतींच्या उभारणीवर झालेल्या मूळ खर्चाची रक्कम घेऊन इमारतींचा ताबा द्यावा, असे सांगितले आहे. त्यानुसार म्हाडानेही डीआरपीला पत्र पाठवत बांधकाम खर्चाची रक्कम देण्याबाबत कळवले आहे. म्हाडा आता बॅकफूटवर का, असा सवाल म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांकडून केला जात आहे.

MHADA built five Dharavi redevelopment buildings but demands ₹2 crore construction costs plus ₹5 crore interest from DRP and NMDPL. The government wants interest waived, causing concern among officials about future repayments. MHADA insists on payments, creating tension despite a recent meeting to resolve the issue.

Saamana • 04 Jun • Dharavi

Pay the construction costs first; only then will we give possession of the houses

8 • PG	760 • Sqcm	451524 • AVE	910K • Cir	Middle Left

Mumbai

आधी बांधकामाचा खर्च द्या; नंतरच घरांचा ताबा देऊ!

धारावीच्या शताब्दी नगरमधील इमारतींबाबत म्हाडाचे डीआरपीला पत्र

मुंबई, दि. ३ (प्रतिनिधी) – धारावी पुनर्विकास प्रकल्पांतर्गत म्हाडाने सेक्टर-५ मध्ये बांधलेल्या पाच इमारती धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाकडे (डीआरपी) हस्तांतरित केल्या जाणार आहेत. मात्र आधी इमारतींच्या बांधकामाचा खर्च द्या, मगच घरे ताब्यात देऊ अशी भूमिका म्हाडाने घेतली असून यासंदर्भात डीआरपीला नुकतेच पत्र पाठवले आहे, अशी माहिती सूत्रांनी दिली.

धारावीतील सेक्टर-५ चा पुनर्विकासाची जबाबदारी राज्य सरकारने आधी म्हाडाकडे सोपवली होती. म्हाडाने आपल्या तिजोरीतील पैशांमधून पुनर्विकासाला सुरुवात करत शताब्दी नगर येथे पाच इमारती बांधल्या. २०१८ साली राज्य सरकारने सेक्टर-५ सह संपूर्ण क्षेत्राचा एकत्रित विकास विशेष हेतू कंपनीच्या माध्यमातून करण्याचा निर्णय घेत या इमारती डीआरपीला हस्तांतरित करण्याचे आदेश दिले. जमिनीचा तसेच इमारतींच्या बांधकामासाठी येणारा खर्च म्हाडाला देण्यात येईल, असाही निर्णय त्यावेळी घेण्यात आला.

अदानीसाठी १८३ कोटींचे व्याज सरकार माफ करणार का?

व्याजमाफीचा निर्णय म्हाडाने शासनाकडे सोपवला आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी आधीच अदानीवर सवलतींचा वर्षाव करणारे मिंधे-भाजप सरकार आता अदानीचे व्याज माफ करून त्याला आणखी सवलत देणार का, याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

म्हाडाचे घूमजाव!

पाच इमारतींच्या बांधकामाचा खर्च आणि त्यावरील १८३ कोटी रुपयांचे व्याज असे मिळून ६४२ कोटी रुपये दिल्यानंतरच शताब्दी नगरमधील इमारतींचा ताबा डीआरपीपीएलला देण्यात येईल, अशी भूमिका आधी म्हाडाने घेतली होती. त्यानंतर अदानीच्या डीआरपीपीएल कंपनीने गेल्या वर्षी एप्रिलमध्ये म्हाडा उपाध्यक्षांना पत्र पाठवत या इमारतींचा केवळ बांधकाम खर्च देण्याची तयारी दर्शवत व्याज माफ करण्याची मागणी केली होती. आता म्हाडाने आपल्या भूमिकेपासून घुमजाव करत केवळ बांधकाम खर्च मागत घरे देण्याची तयारी दर्शवली आहे.

MHADA will transfer five Sector-2 Dharavi buildings to the Dharavi Redevelopment Project (DRP) only after recovering construction costs and Rs 2 crore interest. Despite Adani's request to waive interest, MHADA insists on full payment, raising concerns about possible government concessions for Adani in the redevelopment deal.

Saamana • 04 Jun • Dharavi

Adani acquires eight and a half hectares of Mother Dairy's land in Kurla

1,8 • PG	3006 • Sqcm	1785350 • AVE	910K • Cir	Middle Left,Top Left

Mumbai

धारावी पुनर्विकासाच्या नावाखाली मोदींच्या मित्रावर भूखंडांची खैरात

कुर्ल्यातील मदर डेअरीची साडेआठ हेक्टर जमीन अदानीच्या घशात

महायुती सरकारने हस्तांतरणासाठी अटी आणि शर्तीही बदलल्या

मुंबई, दि. ३ (प्रतिनिधी) – मुंबईतील मोक्याच्या जागा उद्योगपती गौतम अदानींना देण्याचा घाट महायुती सरकारने घातला आहे. आज कुर्ल्यातील मदर डेअरीची साडेआठ हेक्टर जागा सरकारने अधिकृतरीत्या अदानींच्या घशात घातली. ही जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला देण्याचा निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला. अदानी समूहाला ही जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी सरकारने करारनाम्यातील अटी, शर्तीही बदलल्या आहेत. सरकारच्या या निर्णयामुळे धारावी आणि कुर्ल्यातील रहिवाशांमध्ये प्रचंड संताप निर्माण झाला आहे.

▪ पान ८

२१ एकर सांगून साडेआठ हेक्टर जागा दिली

कुर्ला येथील नेहरूनगरमध्ये कलेक्टर लॅण्डवर १० हेक्टर ५ एकरवर मदर डेअरी असून ती दहा वर्षांपासून बंद आहे. ही जागा सांताक्रुझ-चेंबूर लिंक रोड, एलटीटी कुर्ला टर्मिनस, मुंबई मेट्रो येलो लाईन टू बी आणि लोकलच्या हार्बर लाईनला लागून आहे. सुरुवातीला या जागेवर एमएमआरडीए रहिवासी आणि व्यावसायिक गाळे बांधणार होते, मात्र नंतर विचार बदलून ती जागा अदानीला द्यायचा निर्णय घेण्यात आला. सुरुवातीला मदर डेअरीमधील केवळ २१ एकर जागा देण्याचे राज्य सरकारने स्पष्ट केले होते, मात्र आज झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत डेअरीच्या १०.४ हेक्टर जागेपैकी ८.५ हेक्टर जागा अदानीला देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

मुंबईतील २३ भूखंड अदानीला देण्याचे प्रस्तावित

मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या आडून आर्थिक संकटात असलेल्या अदानी समूहाचाच पुनर्विकास केला जाणार असून यात धारावीतील ५५० एकरच्या भूखंडासह मुंबईतील मोक्याच्या ठिकाणी असलेल्या एसआरए, मुंबई महापालिका, कलेक्टर लॅण्ड, एमएमआरडीए असे सुमारे दोन हजार एकरपर्यंतचे एकूण २३ भूखंड अदानीच्या ताब्यात दिले जाणार आहेत.

साडेतीन लाख धारावीकरांना हुसकावून लावण्याचा डाव

साडेआठ लाख कुटुंबांपैकी पाच लाख पात्र कुटुंबांचेच पुनर्वसन धारावीत केले जाणार आहे, असे सरकारकडून सांगण्यात आले आहे. म्हणजेच उर्वरित साडेतीन लाख कुटुंबांना सरकारने अपात्र ठरवले असून त्यांना धारावीतून बेदखल केले जाणार असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. या साडेतीन लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्यासाठीच मदर डेअरीची जागा प्रकल्पाला देण्यात आल्याचे महायुती सरकारकडून सांगण्यात आले.

▪ मदर डेअरीच्या जमिनीवर अनेक वर्षांपासून असलेल्या १२०० झाडांची कत्तल करून हा भूखंड अदानीला देऊ नका. कुर्ला येथील मदर डेअरीच्या जागेवर बॉटनिकल गार्डन तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्र बांधा आणि स्थानिकांना सुविधा द्या. ही जागा अदानी समूहाला देऊ नका, अशी मागणी स्थानिकांनी केली होती. त्यासाठी कुर्लावासीयांनी गेल्या वर्षी जोरदार आंदोलनही केले होते.

कुर्ल्यातील मदर डेअरीची साडेआठ हेक्टर जमीन अदानीच्या घशात

(पान १ वरून) राज्य मंत्रिमंडळाची बैठक मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली सह्याद्री अतिथीगृहावर पार पडली. त्या बैठकीत धारावी प्रकल्पासंदर्भात हा मोठा निर्णय घेण्यात आला. कुर्ल्यातील मदर डेअरीची जागा धारावी प्रकल्पाच्या नावाखाली अदानी समूहाला जाऊ नये यासाठी स्थानिक नागरिकांनी मोठे आंदोलन केले होते. त्या जागेवर बोटॅनिकल गार्डन उभारण्यात यावे अशी नागरिकांची मागणी आहे. मात्र स्थानिकांच्या विरोधाला न जुमानता सरकारने मनमानी करत मदर डेअरीची जागा अदानींना आंदण दिली.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प उभारताना धारावीतील अनेक कुटुंबांचे स्थलांतर करावे लागेल. त्यासाठी मदर डेअरीची जागा आपल्याला देण्यात यावी अशी मागणी अदानी समूहाकडून करण्यात आली होती. याशिवाय देवनार डम्पिंग ग्राऊंड तसेच मालाड आणि कांदिवलीमधील भूखंडही अदानींनी मागितला होता. सरकारने अदानींची मागणी मान्य केली, पण विरोधी पक्षांनी त्याला जोरदार विरोध केला होता. पुनर्वसनाच्या नावाखाली धारावीकरांना बेघर करण्याचा अदानींचा डाव असल्याचा आरोप करत धारावीकरांना आणि तेथील उद्योगांना धारावीतच घरे आणि जागा मिळाली पाहिजे अशी आग्रही मागणी शिवसेना व अन्य विरोधी पक्षांनी सातत्याने केली आहे.

मंत्रिमंडळही आता अदानीच्या दावणीला बांधले आहे का ?

मुंबई महापालिका, राज्य सरकार आणि केंद्र सरकारच्या जमिनी कवडीमोलाच्या किमतीत अदानीला दिल्या जात आहेत. अदानीसाठी एमआरडीसी कायदा बदलला जातो, दुग्धविकास मंत्र्यांच्या मदतीने जीआर पुढे मंत्रिमंडळात याबाबत निर्णय घेतला जातो. कुर्ल्यातील स्थानिकांचा जोरदार विरोध असताना एका व्यक्तीच्या फायद्यासाठी मंत्रिमंडळात निर्णय घेतले जात आहेत. मंत्रिमंडळही अदानीच्या दावणीला बांधले आहे का? अदानीने महाराष्ट्रासाठी असे काय केले आहे की, महाराष्ट्र अदानीसाठी रेड कार्पेट घालत सुटला आहे, जमिनी देत सुटला आहे, अशी संतप्त प्रतिक्रिया काँग्रेसच्या वतीने देण्यात आली आहे.

असे आहेत २३ भूखंड

■ **मुंबई महापालिकेचे ५ भूखंड**

दहिसर जकात नाका, मुलुंड जकात नाका, मानखुर्द जकात नाका, मुलुंड डम्पिंग ग्राऊंड, धारावीतील महापालिकेच्या मालकीची १३८ एकरहून जास्त जागा.

■ **कलेक्टर लॅण्ड, एमएमआरडीएचे १२ भूखंड**

मदर डेअरीची जागा, देवनार डम्पिंग ग्राऊंडची जागा, धारावीतील टी जंक्शनवरील ओएनजीसी वसाहतीची जागा, अक्सा, मालवणी, टी जंक्शनवरील जागा, टी जंक्शनवरील बेस्ट वसाहतीची (तिसरी जागा), टी जंक्शनवरील जीआरपी वसाहत आणि पोलीस वसाहतीची जागा (चौथी जागा), टी जंक्शनवरील एईएमएल वसाहत (पाचवी जागा), एचडीआयएल टेनामेंट कुर्ला, कुर्ला येथील दोन हजार चौरस फुटांची जागा, कांजूरमार्ग मेट्रो कास्टिंग यार्डची जागा.

■ **धारावी पुनर्विकास प्रकल्पातील एमएमआरडीएच्या ताब्यात असलेले सर्व भूखंड**

■ **धारावीतील रेल्वेची ४५ एकर जागा**

■ **मिठागरांचे ४ भूखंड**

कांजूरमार्ग मिठागर, मुलुंड मिठागर, भांडुप, माटुंगा मिठागर

सरकारच्या निर्णयाला यापुढेही विरोध कायम राहील – वर्षा गायकवाड

धारावीकरांचे पुनर्वसन धारावीतच करायचेय मग एवढ्या मोठ्या प्रमाणात मुंबईतील जमिनी अदानींच्या घशात का घातल्या जात आहेत, असा संतप्त सवाल मुंबई काँग्रेस अध्यक्षा, खासदार वर्षा गायकवाड यांनी केला आहे. मदर डेअरीची जागा अदानीला देण्याच्या सरकारच्या निर्णयाला काँग्रेसचा व कुर्ल्यातील नागरिकांचा विरोध यापुढेही कायम राहील, असा इशाराही त्यांनी दिला.

मदर डेअरीची जागा अत्यंत मोक्याची आहे. त्या जमिनीवर शेकडो झाडे आहेत. ती पर्यावरणासाठी अत्यंत महत्त्वाची जागा असून तिथे उद्यान व्हावे ही स्थानिकांची मागणी होती, पण त्याला न जुमानता भाजप सरकारने ती जागा अदानीला बहाल केली आहे. अदानीसाठी सर्व नियम धाब्यावर बसवले जात आहेत, असे वर्षा गायकवाड म्हणाल्या. यापुढेही धारावीच्या हक्कासाठी आमचा लढा सुरूच राहील व संघर्ष यापुढे तीव्र असेल, असा इशाराही खासदार वर्षा गायकवाड यांनी दिला आहे.

The Mahayuti government changed terms to transfer 8.5 hectares of Mother Dairy land in Kurla to Adani for Dharavi redevelopment, sparking anger among locals. Originally 5 acres were promised. Residents demand a botanical garden and health center instead, opposing Adani's involvement and tree cutting on the site.

Navbharat • 04 Jun • Dharavi

Paving the way for rehabilitation of Dharavi

1 • PG	339 • Sqcm	254394 • AVE	675K • Cir	Top Left	Mumbai Plus

Mumbai

धारावी के पुनर्वसन का रास्ता साफ

कुर्ला की मदर डेयरी की जमीन धारावी प्रोजेक्ट को मिली

■ **मुंबई,** नवभारत न्यूज नेटवर्क. लगभग 600 एकड़ में फैली एवं 10 लाख की आबादी वाली एशिया की सबसे बड़ी झुग्गी बस्ती धारावी के पुनर्वसन का रास्ता अब साफ हो गया है. धारावी के पुनर्वसन लिए कटिबद्ध नजर आ रही महाराष्ट्र की महायुति सरकार तमाम विरोधों को दरकिनार करते हुए कुर्ला में स्थित मदर डेयरी (डेयरी विकास विभाग) की 8.5 हेक्टेयर जमीन धारावी पुनर्विकास परियोजना के लिए हस्तांतरित करेगी. इसके लिए पूर्व निर्धारित समझौते की शर्तों में सरकार संशोधन करेगी. मंगलवार को मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस की अध्यक्षता में सह्याद्री गेस्ट हाउस में हुई राज्य कैबिनेट की बैठक में संशोधन करने के निर्णय को मंजूरी मिल गई है. सरकारी ज्ञापन दिनांक 14 जून 2024 के अनुसार, डेयरी विकास विभाग की कुर्ला स्थित मदर डेयरी की भूमि धारावी पुनर्विकास परियोजना के लिए प्रदान की गई है. इस परियोजना के नियोजन प्राधिकरण के रूप में, यह भूमि धारावी पुनर्विकास परियोजना-झोपड़ी पुनर्वास प्राधिकरण को कुछ शर्तों पर प्रदान की गई है. इस परियोजना के कार्यान्वयन को सुविधाजनक बनाने के लिए, इस ज्ञापन में नियम और शर्तों और मुंबई उपनगर के जिला कलेक्टर के मसौदा समझौते को आवास और शहरी विकास विभाग की नीति के अनुरूप बनाने के लिए मंजूरी दी गई, ताकि धारावी के निवासियों के पुनर्वास के लिए अधिकतम घर उपलब्ध हो सकें.

ज्यादा घर उपलब्ध कराना लक्ष्य

धारावी पुनर्विकास में साढ़े आठ लाख परिवारों का पुनर्वास किया जाना है. इनमें से पांच लाख पात्र परिवारों का पुनर्वास धारावी क्षेत्र में किया जाएगा. शेष साढ़े तीन लाख परिवारों के पुनर्वास के लिए अधिक भूमि की आवश्यकता है. कुर्ला में भूमि उपलब्ध होने से कुछ और परिवारों का पुनर्वास करना आसान हो जाएगा. मंगलवार को लिए गए कैबिनेट के निर्णय से धारावी में अपात्र नागरिकों के पुनर्वास का मार्ग प्रशस्त होगा. सभी के लिए आवास की नीति का पालन करने में यह निर्णय बहुत महत्वपूर्ण है और इससे न केवल घरों के निर्माण में सुविधा होगी, बल्कि स्कूल, अस्पताल, शॉपिंग कॉम्प्लेक्स जैसी अन्य नागरिक सुविधाएं भी उपलब्ध हों.

हरा-भरा इलाका, जहां 1,000 से ज्यादा बहुमूल्य पेड़

नेहरू नगर स्थित मदर डेयरी की जमीन धारावी पुनर्विकास परियोजना के लिए दिए जाने का स्थानीय लोग भारी विरोध कर रहे हैं. पर फडणवीस कैबिनेट ने पीएम के दोस्त के हित में सौंपने का मार्ग और आसान बना दिया. यह हरा-भरा इलाका- जिसमें 1,000 से ज़्यादा बहुमूल्य पेड़ हैं. पर्यावरण के लिहाज से बेहद अहम है. नेहरू नगर के निवासियों ने पेड़ों को संरक्षित करने और जमीन को सार्वजनिक उद्यान के तौर पर आरक्षित करने की मांग करते हुए एक बड़ा जन आंदोलन शुरू किया है. सरकार अदाणी के लालच को पूरा करने के लिए इस हरे-भरे इलाके को बेरहमी से नष्ट करना चाहती है. जनता की भावनाओं और पर्यावरण संबंधी चिंताओं की अनदेखी करते हुए इसने पहले अदाणी के हित के लिए जबरन जमीन आवंटित की. जब @INCIndia स्थानीय नागरिक विरोध में सड़कों पर उतरे, तो सरकार ने पुलिस बल का इस्तेमाल किया. एक और कदम जो अदाणी को लाभ पहुंचाता है. यह अदाणी द्वारा बनाई गई सरकार है, जो लाभ के लिए मुंबईकरों के अधिकार, भूमि और भविष्य को बेचने के लिए तैयार है.

-वर्षा गायकवाड
सांसद व मुंबई प्रदेश अध्यक्ष, कांग्रेस

पास हो चुका है मास्टर प्लान

धारावी पुनर्विकास परियोजना (डीआरपी) का मास्टर प्लान राज्य सरकार ने मंजूर किया है. यह परियोजना क्लस्टर-आधारित विकास तकनीकी पर केंद्रित है, जिसमें कॉम्पैक्ट पड़ोस होंगे. प्रत्येक क्लस्टर में आवासीय, वाणिज्यिक और सामाजिक सुविधाएं पैदल दूरी पर होंगी. इसमें खेल के मैदान, बच्चों के लिए स्थान, खुले क्षेत्र और छोटे उद्योगों के लिए सुविधाएं शामिल होंगी. धारावी की गलियां क्लस्टर बेस्ड विकास से दुरुस्त होंगी. प्लान में 21 किमी का नया सड़क नेटवर्क प्रस्तावित है, जिसमें हर 125 मीटर पर 9 से 36 मीटर चौड़ी सड़कें होंगी. मल्टी-मॉडल ट्रांजिट हब (एमएमटीएच) मेट्रो, ट्रेन, बस और गैर-मोटर चालित परिवहन को जोड़ेगा. हब में कार्यालय, दुकानें, रेस्तरां और होटल होंगे, जहां यात्री उड़ानों के लिए चेक-इन और सामान जमा कर सकेंगे. औद्योगिक इकाइयों को नई परियोजना में स्थान मिलेगा.

Loksatta • 04 Jun • Dharavi

Relief for Dharavi

1,6 • PG	297 • Sqcm	1165776 • AVE	784.32K • Cir	Top Left,Top Right

Mumbai

‘धारावी’साठी सवलतींची खैरात

कुर्ल्यातील डेअरीच्या २१ एकर जागेच्या वापराबाबत अटी शिथिल; अदानींना आणखी किती जमीन देणार; मंत्रिमंडळ बैठकीत विचारणा

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

सवलती काय?

- कुर्ला येथे २१ एकरांमध्ये बांधण्यात येणाऱ्या घरांच्या बांधकामाचे विकास हस्तांतरण हक्क (टीडीआर) विकासक म्हणजे अदानी कंपनीला
- जागेचा वापर व्यावसायिक कारणांसाठीही करण्याची मुभा
- यामुळे धारावीतील रहिवाशांच्या पुनर्वसनासाठी जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध
- धारावीतील अपात्र नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा होणार असल्याचा दावा

आतापर्यंत दिलेली जमीन

- मिठागर : २५५ एकर
- मढ : १४० एकर
- देवनार कचराभूमी : १२४ एकर
- कुर्ला डेअरी : २१ एकर
- एकूण : ५५० एकर

मुंबई : धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी दुग्धव्यवसाय विकास विभागाची कुर्ला येथील सुमारे २१ एकर (८.५ हेक्टर) जमीन देताना त्याच्या वापराबाबत अटी-शर्ती शिथिल करण्याचा निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मंगळवारी घेण्यात आला. आतापर्यंत सुमारे ५५० एकर जमीन धारावीच्या पुनर्वसनासाठी देण्यात आली असताना अदानी समूहाला आणखी किती जागा देणार, असा सवाल मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत काही ज्येष्ठ मंत्र्यांनी विचारला. त्यावर जमीन अदानींना नव्हे, तर धारावीकरांच्या पुनर्वसनासाठी देत आहोत. सरकारची बदनामी होणार नाही याची सर्वांनी खबरदारी घ्यावी, अशा सूचना मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केल्याचे समजते.

धारावी पुनर्विकासासाठी कुर्ल्यातील २१ एकर जमीन देण्याचा धोरणात्मक निर्णय यापूर्वीच घेण्यात आला होता. जमीन देताना घालण्यात आलेल्या सर्व अटी व शर्ती शिथिल करण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला. अजून किती जमीन धारावीकरांसाठी देणार, असा सवाल राष्ट्रवादीच्या काही ज्येष्ठ मंत्र्यांनी उपस्थित केल्याची माहिती सूत्रांनी दिली. अदानी कंपनीला मोक्याची जमीन देण्यात येत असल्याने सरकारबद्दल जनतेच्या मनात नाराजीची भावना असल्याचा सूर उमटला. त्यावर मुख्यमंत्री फडणवीस आणि उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी, जमीन राज्य सरकारच्याच धारावी पुनर्विकास प्रकल्प- झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास देत आहोत. हा जगातील सर्वात मोठा पुनर्वसन प्रकल्प असून यातील अपात्र साडेतीन लाख लोकांचे मुंबईतच पुनर्वसन केले जाणार आहे. त्यासाठी जागेची गरज असून कुर्ला व अन्य ठिकाणी ज्या जमिनी देण्यात आल्या आहेत, तेथे या लोकांचे पुनर्वसन करण्यात येणार आहे. त्यांना भाड्याने ही घरे दिली जाणार असून १२ वर्षांनंतर ही घरे त्यांच्या मालकीची होतील. ही वस्तुस्थिती असताना मुंबईतील जमिनी अदानीला दिल्या जात असल्याचा कांगावा करीत सरकारची बदनामी केली जात आहे. या *(पान ६ वर)*

‘धारावी’साठी सवलतींची खैरात

(पान १ वरून) प्रकल्पाबाबत लोकांमध्ये चुकीची माहिती जाणार नाही, याची अधिकारी आणि सर्वांनी खबरदारी घ्यावी, अशा सूचना मुख्यमंत्री फडणवीस आणि उपमुख्यमंत्री शिंदे यांनी केल्याचे खात्रीलायक सूत्राने सांगितले.

दुग्धव्यवसाय विकास विभागाच्या कुर्ला येथील मातृदुग्धशाळेची जमीन प्रकल्पाचे नियोजन प्राधिकरण म्हणून काही अटी व शर्तींवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प-झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाला प्रदान करण्यात आली आहे. प्रकल्प राबविणे अधिक सुलभ व्हावे यासाठी जागेच्या वापराच्या अटी व शर्तींमध्ये सुधारणा करण्याचा निर्णय मंगळवारी घेण्यात आला.

The Maharashtra Cabinet relaxed conditions on 5 acres of Kurla land for Dharavi redevelopment, sparking concerns over land given to the Adani group. Officials clarified the land is for Dharavi rehabilitation, not for Adani’s commercial use. About 3.5 lakh families need space; land includes Kurla, Deonar, and others.

Loksatta • 04 Jun • Dharavi

Protest against tree cutting in Kurla

1,4 • PG	243 • Sqcm	954687 • AVE	784.32K • Cir	Top Left,Top Left

Mumbai

कुर्ल्यात वृक्षतोडीला विरोध

मुंबई : गेल्या अनेक वर्षांपासून कुर्ला येथील नेहरूनगरमध्ये विकासकामांची भर पडत आहे. तसेच, कुर्ल्यातील मदर डेअरीची जागा आता धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाअंतर्गत गेल्यामुळे तेथील ९०० झाडांवर कुऱ्हाड चालविण्यात येणार असून निर्णयाला नागरिकांकडून तीव्र विरोध होत आहे. तसेच, प्रस्तावित वृक्षतोडीचा निर्णय शासनाने मागे घेऊन संबंधित जागेवर उद्यान उभारण्याची मागणी नागरिकांकडून करण्यात येत आहे.

वृत्त...४

कुर्ल्यात वृक्षतोडीला विरोध

धारावी पुनर्विकासासाठी ९०० झाडांवर कुऱ्हाड

लोकसत्ता प्रतिनिधी

परिसरात उद्यान उभारण्याची मागणी

गेल्या दीड वर्षापासून परिसरात उद्यान उभारण्यासाठी सातत्याने प्रशासनाकडे पाठपुरावा करीत आहोत. मात्र, अद्यापही मागणी मान्य झालेली नाही. झाडे आणि शहर एकत्र वाढू शकतात, हे सिंगापूर शहराने दाखवून दिले आहे. हरित क्षेत्राशिवाय विकास म्हणजे पुढच्या पिढ्यांचे भवितव्य धोक्यात घालण्यासारखे आहे, असे लोकचळवळ फाऊंडेशनचे संस्थापक किरण पैलवान यांनी सांगितले.

मुंबई : गेल्या अनेक वर्षांपासून कुर्ला येथील नेहरूनगरमध्ये विकासकामांची भर पडत आहे. तसेच, कुर्ल्यातील मदर डेअरीची जागा आता धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाअंतर्गत गेल्यामुळे तेथील ९०० झाडांवर कुऱ्हाड चालविण्यात येणार असून निर्णयाला नागरिकांकडून तीव्र विरोध होत आहे. तसेच, प्रस्तावित वृक्षतोडीचा निर्णय शासनाने मागे घेऊन संबंधित जागेवर उद्यान उभारण्याची मागणी नागरिकांकडून करण्यात येत आहे. याबाबत लवकरच न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात येणार आहे.

कुर्ल्यातील नेहरूनगरमध्ये मोठ्या प्रमाणात म्हाडा इमारतीचा पुनर्विकास झाला आहे. अद्यापही विविध बांधकामे सुरू आहेत. त्यामुळे झाडांसाठी जागा उरलेली नाही. तसेच, विकासकामांसाठी पूर्वीच अनेक झाडांवर कुऱ्हाड चालविण्यात आली आहे. त्यामुळे या भागात हिरवळ निर्माण व्हावी, यासाठी येथील नागरिक प्रयत्न करीत आहेत. त्यातच बीकेसी प्रकल्पाला दिलेली मदर डेअरीची जागा आता धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला देण्यात आल्यामुळे नागरिकांमध्ये असंतोष पसरला आहे. तसेच, या प्रकल्पासाठी परिसरातील ९०० झाडे कापण्याचे प्रस्तावित असून या वृक्षतोडीला नागरिकांकडून विरोध होत आहे. संबंधित जागेतील झाडांचा हिरवळीचा भाग सोडल्यास सगळीकडे इमारती उभ्या राहिल्या आहेत. त्यामुळे शासनाने प्रस्तावित वृक्षतोडीचा निर्णय मागे घ्यावा, अशी मागणी स्थानिक रहिवाशांकडून करण्यात येत आहे.

जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार, मुंबईतील हवेचे प्रदूषण मर्यादेपेक्षा १० पट जास्त आहे. झाडे कमी झाल्यास हा धोका आणखी वाढण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे वृक्षतोड रोखण्यासाठी कुर्लावासीयांनी लोकचळवळही उभारली असून त्याद्वारे मोर्चे काढण्यात आले, आंदोलने करण्यात आली. तसेच, आता वृक्षतोडीविरोधात स्वाक्षरी मोहीम राबविण्यात येत आहे. वृक्षतोडीचा निर्णय मागे घेण्याबाबत लोकचळवळ फाऊंडेशनचे संस्थापक किरण पैलवान लवकरच न्यायालयात याचिका दाखल करणार आहेत.

In Kurla’s Nehru Nagar, citizens strongly oppose cutting 90 trees for the Dharavi redevelopment project on Mother Dairy land. Locals demand a park instead, highlighting rising pollution and loss of greenery. Activists, led by Kiran Palwan, plan court action and ongoing protests to protect the environment.

Dabang Duniya • 04 Jun • Dharavi

The current master plan of DRP is not acceptable to the Dharavikar

2 • PG	614 • Sqcm	657518 • AVE	605K • Cir	Top Left

Mumbai

धाराविकारों को डीआरपी का मौजूदा मास्टर प्लान मंजूर नहीं?

शक के दायरे में डीआरपी और एनबीएमडी के मुखिया

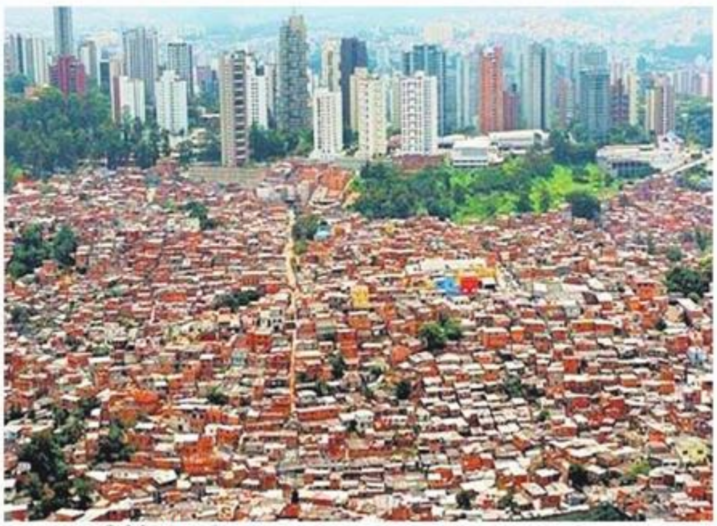

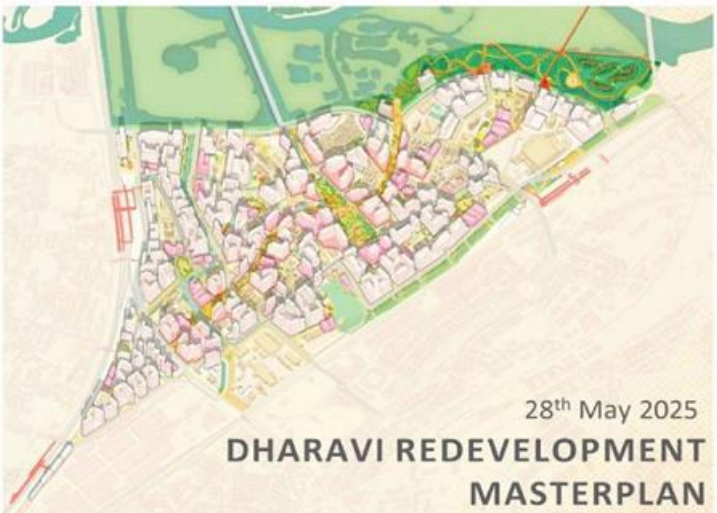

दबंग रिपोर्टर » मुंबई

धारावी रीडिवेलपमेंट का मास्टर प्लान डीआरपी के सी.ई.ओ. एस वी आर श्रीनिवास कि ओर से फाइनल किया गया है, जो कि धाराविकारों को मंजूर नहीं है। बता दें कि श्रीनिवास धारावी पुनर्विकास प्रोजेक्ट के सी.ई.ओ. और नवभारत मेगा डेवलपर्स प्राइवेट लिमिटेड (एनबीएमडी) के चेयरमैन भी हैं। यह कंपनी इस प्रोजेक्ट को पूरा करने के लिए बनाई गई है। इस प्रोजेक्ट में 80 फीसदी भागीदारी अडानी ग्रुप की और 20 फीसदी हिस्सेदारी महाराष्ट्र सरकार की है। हालांकि इस प्रोजेक्ट का विरोध चल रहा है। खुद धारावी के लोग इस पुनर्विकास परियोजना के खिलाफ हैं। ऐसा इसलिए क्योंकि रीडिवेलपमेंट में सिर्फ उन लोगों को ही घर दिए जाने की तैयारी है जो ग्राउंड फ्लोर पर रहते हैं। बाकी लोगों को धारावी से बाहर भेजा जा सकता है ' वहीं लगभग 600 एकड़ में फैले धारावी का विकास की रह देखते -देखते लाखों धाराविकर भगवन को प्यारे हो गए। इसके बाद भी रीडिवेलपमेंट का काम अधर में लटका है।

धाराविकारों के सहयोग में उतरे सांसद और विधायक

गौरतलब है कि धारावी के रीडिवेलपमेंट से संबंधित मास्टर प्लान अभी मुख्यमंत्री मुख्यमंत्री फडणवीस और उपमुख्यमंत्री सह गृह निर्माण मंत्री एकनाथ शिंदे को सौंपी गई है। मौके की नजाकत को देखते हुए धाराविकारों ने अपनी मांगों को और जोरदार तरीके से उठाया है। इस कड़ी में दिलचस्प बात यह है कि धारावी के आंदोलनकारियों के साथ स्थानीय सांसद अनिल देसाई और विधायक ज्योति गायकवाड़ का साथ मिल रहा है। हालांकि धारावी पुनर्विकास के मास्टर प्लान की एक कॉपी अध्यन के किये धारावी बचाव आंदोलन के नेताओं को उपलब्ध कराया गया था, ताकि इस प्लान का फायदा और क्या नुकसान पर विचार करें।

आंदोलनकारियों ने दी उग्र आंदोलन के चेतावनी

धारावी के इस मास्टर प्लान को सिरे से नकार दिया और मांग किया है कि जो भी मास्टर प्लान DRP बनाए उसमें धारावी के रहवासियों का सुझाव और विरोध दर्ज किया जाए, नहीं तो इस मास्टर प्लान के विरोध में उग्र आंदोलन किया जायेगा। इसमें सभी धारावीकर शामिल होंगे। आंदोलनकारी नेताओं का कहना है कि किसी बड़े साजिश के तहत धारावीकरों को देवनार डंपिंग ग्राउंड पर भेजने की तैयारी चल रही है, जहां विभिन्न प्रकार की बिमारियों से नागरिक त्रस्त हैं। इसके अलावा मीठागर, जहां समुद्र का पानी भरना, पर्यावरण को होने वाले नुकसान या रेल्वे की जमीन जो लीज पर ली गई है जिस पर कुछ पात्र धारावीकरों को बसने की योजना है। ऐसे में रेल्वे कभी भी हटा सकती है, क्योंकि वह रेल्वे की सरप्लस जमीन नहीं है। वह जमीन रेल्वे की ऑपरेशनल जमीन है, जिसे बेचा नहीं जा सकता। अगर रेल्वे को विस्तारित करना होगा तो वहां बने बिल्डिंग को हटाया जाएगा और धारावीकर को फिर से उजाड़ दिया जाएगा। ऐसे मुद्दों पर धारावी बचाव आंदोलन कोर्ट भी जाने की तैयारी कर रही है।

धाराविकारों के साथ पत्र अपात्र का खेल शुरू

एक अन्य जानकारी के अनुसार धारावी के लोगों को अपात्र कर देवनार डंपिंग ग्राउंड और धारावी से बाहर मुंबई के अन्य स्थानों पर ली गई जमीन जिसे धारावी नोटिफाइड एरिया कहते हैं। इसके अलावा पात्र लोगों को लीज पर ली गई रेल्वे की जमीन पर ठूंस ठूंस कर बसाने वाल मास्टर प्लान बनाया गया है। इस प्लान के पीछे की खानी चौंकाने वाली है, बता दें कि माटुंगा और माहिम का अधिकांश हिस्सा रेल्वे से लगा हुआ है, वहीं धारावीकरों के लिए, बीकेसी से लगा हुआ 60 फिट रोड, 90 फिट रोड, सायन रेल्वे स्टेशन एलबीएस रोड, सायन बांद्रा लिंक रोड के इलाके की सभी जमीन अदानी को बेचा गया है। इस एरिया में कुम्हारवाडा से नाईक नगर, टी जंक्शन से लेकर सायन स्टेशन, 60 फिट रोड के अंदर का धारावी सभी अदानी को दे दिया गया है। धारावी का व्यवसायी और उद्योग कहां जायेगा। इसकी कोई जानकारी उक्त मास्टर प्लान में नहीं है। ऐसे में माना जा रहा है कि धारावी पुनर्विकास प्रोजेक्ट और डेवलपर्स प्राइवेट लिमिटेड के महामहिम श्रीनिवास की भूमिका शक के दायरे में है।

Lokmat • 04 Jun • Dharavi

Changes in Kurla land transfer terms

2 • PG	364 • Sqcm	364372 • AVE	604.7K • Cir	Top Left

Mumbai

कुर्ला जमीन हस्तांतरणाच्या अटींमध्ये बदल

राज्य मंत्रिमंडळाचा निर्णय : करारनाम्यातील सुधारणांमुळे धारावी पुनर्वसन प्रकल्पात मिळणार अधिक घरे

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाची कुर्ला येथील ८.५ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तींमध्ये सुधारणांना मंत्रिमंडळ बैठकीत मान्यता देण्यात आली.

ही जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी १४ जून २०२४ च्या शासन निर्णयानुसार प्रदान करण्यात आली आहे. ही जमीन काही अटी व शर्तींवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प- झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात आली आहे. हा प्रकल्प राबविणे अधिक सुलभ व्हावे यासाठी या निर्णयातील आणि जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या मसुदा करारनाम्यातील अटी व शर्ती गृहनिर्माण आणि नगरविकास विभागाच्या धोरणाशी सुसंगत करण्यास मान्यता देण्यात आली.

साडेतीन लाख कुटुंबांचे पुनवर्सन करण्यासाठी

धारावी पुनर्विकासात साडे आठ लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे. यापैकी पाच लाख पात्र कुटुंबाचे पुनर्वसन धारावी परिसरात होणार आहे. उर्वरित साडे तीन लाख कुटुंबांचे पुनवर्सन करण्यासाठी अधिकची जमीन गरजेचे आहे. कुर्ला येथील जमीन उपलब्ध झाल्याने आणखी काही कुटुंबांचे पुनर्वसन सुलभ होईल.

The state cabinet approved changes in the Kurla land transfer terms to support the Dharavi Rehabilitation Project. This reform facilitates rehousing 3.5 lakh additional families beyond the 5 lakh rehabilitated within Dharavi. The land provided under government conditions will ease the project’s implementation and family rehabilitation.

Lokmat • 04 Jun • Dharavi

We want a house in Dharavi, that too 500 feet

2 • PG | 156 • Sqcm | 155674 • AVE | 604.7K • Cir | Top Center

Mumbai

आम्हाला घर धारावीतच हवे तेही ५०० फुटांचे

धारावीकरांचा पुनरुच्चार; कुर्ला येथे जाण्यास विरोध

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : धारावी पुनर्विकास प्रकल्पावरून रान उठले असून, समर्थक व विरोधकांमधील शीतयुद्ध शमण्याची चिन्हे नाहीत. त्यात आता धारावीसाठी कुर्ला येथील जमिनीलाही मान्यता मिळाली असतानाच विरोधकांनी मात्र धाराती सोडणार नसल्याचा चंग बांधला आहे. पुनर्विकास करायचा असेल तर धारावीतच करा आणि ५०० फुटांचे घर धारावीतच द्या, या मागणीचा धारावीकरांनी पुनरुच्चार केला आहे.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी कुर्ला येथील दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाची ८.५ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तींमध्ये सुधारणांना मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत मान्यता मिळाली आहे. यावर धारावी बचाव आंदोलनाचे समन्वयक ॲड. राजेंद्र कोरडे यांनी सांगितले की, धारावीकरांची एकच मागणी आहे ती म्हणजे पुनर्वसन धारावीतच झाले पाहिजे. मात्र, सरकार कुर्ला किंवा इतर जमिनी धारावीच्या नावाखाली अदानीला देत आहे.

आंदोलनाचे नेते बाबूराव माने यांच्या म्हणण्यानुसार, आम्ही सरकारचा डाव यशस्वी होऊ देणार नाही. कोणत्याच निर्णयात आम्हाला सहभागी करून घेतले जात नाही. सरकारने कुठल्याही जमिनी दिल्या तरी आम्ही धारावी सोडणार नाही.

शिंदे यांनी केलेल्या घोषणेचे काय झाले?

मुंबई काँग्रेस अध्यक्ष खा. वर्षा गायकवाड यांनी सांगितले, कुर्ल्यातील मदर डेअरीची जागा अदानीला देण्यास स्थानिक लोकांसह काँग्रेसचाही विरोध आहे. धारावीकरांचे पुनर्वसन धारावीत करायचे आहे तर मग एवढ्या मोठ्या प्रमाणात जमिनी अदानीला का दिल्या जात आहेत? एकनाथ शिंदे मुख्यमंत्री असताना त्यांच्या पक्षाच्या स्थानिक आमदाराने मदर डेअरीची जागा अदानीला देणार नाही, असे जाहीर केले होते. मग, आता काय झाले, याचे उत्तर त्यांनी दिले पाहिजे. स्थानिकांच्या मागणीकडे सरकारने दुर्लक्ष केले असले तरी त्याविरोधातला लढा थांबणार नाही.

Navshakti • 04 Jun • Dharavi

Adani takes over Mother Dairy

1 • PG	217 • Sqcm	43575 • AVE	419.55K • Cir	Top Left

Mumbai

मदर डेअरीची जागा अदानींना

धारावीतील अपात्र कुटुंबांचे पुनर्वसन कुर्ल्यात **शाळा, रुग्णालय, शॉपिंग कॉम्प्लेक्सचा समावेश**

राज्य मंत्रिमंडळाची मंजुरी

मुंबई : धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला गती प्राप्त झाली असून साडेआठ लाख कुटुंबांपैकी पात्र ५ लाख कुटुंबीयांचे धारावीत पुनर्वसन करण्यात येणार आहे, तर उर्वरित अपात्र कुटुंबीयांचे मुलुंड, देवनार, कुर्ला येथे पुनर्वसन करण्यात येणार आहे. यासाठी कुर्ला पूर्व येथील मदर डेअरीची ८.५ हेक्टर जमीन अदानी समूहाला हस्तांतरित करण्यात येणार आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवारी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत याला मंजुरी देण्यात आली आहे. दरम्यान, याठिकाणी शाळा, रुग्णालय व शॉपिंग कॉम्प्लेक्स अशा सोयीसुविधा उपलब्ध करण्यात येणार आहेत.

दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाच्या कुर्ला, पूर्व येथील मातृ दुग्धशाळेची जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी १४ जून २०२४ च्या शासन प्रस्तावानुसार प्रदान करण्यात आली आहे. या प्रकल्पाचे नियोजन प्राधिकरण म्हणून ही जमीन काही अटी-शर्तींवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प-झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात आली आहे.

हा प्रकल्प राबविणे अधिक सुलभ व्हावे यासाठी या प्रस्तावातील आणि जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या मसुदा करारनाम्यातील अटी व शर्ती गृहनिर्माण आणि नगरविकास विभागाच्या धोरणाशी सुसंगत करण्यास मान्यता देण्यात आली. जेणेकरून धारावीतील रहिवाश्यांच्या पुनर्वसनासाठी जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध होऊ शकणार आहेत. धारावी पुनर्विकासात साडेआठ लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे. यापैकी पाच लाख पात्र कुटुंबांचे पुनवर्सन धारावी परिसरात पुनर्वसन होणार आहे. उर्वरित साडेतीन लाख कुटुंबांचे पुनवर्सन करण्यासाठी अधिकची जमीन गरजेची असल्याने राज्य सरकारने हा निर्णय घेतला आहे.

'सर्वांसाठी घरे' धोरणाचे पालन

कुर्ला येथील जमीन उपलब्ध झाल्याने आणखी काही कुटुंबांचे पुनर्वसन करणे सुलभ होणार आहे. मंत्रिमंडळाच्या या निर्णयामुळे धारावीतील अपात्र नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा होणार आहे. 'सर्वांसाठी घरे' या धोरणाचे पालन करताना हा निर्णय अत्यंत महत्त्वपूर्ण असून, केवळ घरेच नाही, तर शाळा, रुग्णालये, शॉपिंग कॉम्प्लेक्स अशा इतरही नागरी सुविधांचे निर्माण सुलभ होणार आहे.

The Maharashtra cabinet approved transferring 1.5 hectares of Kurla's Mother Dairy land to the Dharavi redevelopment project, led by Adani group. This will aid rehabilitation of 8.5 lakh families, with 5 lakh in Dharavi and others in Mulund, Deonar, and Kurla, alongside schools, hospitals, and shopping complexes.

Navshakti • 04 Jun • Dharavi

Allegations on master plan stem from ignorance – Shewale

2 • PG	46 • Sqcm	9341 • AVE	419.55K • Cir	Middle Left

Mumbai

मास्टर प्लॅनवरील आरोप अज्ञानातून - शेवाळे

मुंबई : धारावी पुनर्विकासाच्या मास्टर प्लॅनबाबत सुरू असलेले आरोप हे अपुरी माहिती आणि विरोधकांच्या अज्ञानातून होत असल्याची टीका माजी खासदार राहुल शेवाळे यांनी केली आहे. एक्स समाज माध्यमावर केलेल्या पोस्टमध्ये शेवाळे यांनी, स्वार्थी राजकारण, अपप्रचार यांना मागे टाकून धारावीकरांचे स्वप्न साकार करण्यासाठी महायुती सरकार कटिबद्ध असल्याची ग्वाहीदेखील त्यांनी दिली.

विरोधकांनी संपूर्ण माहिती घेऊन मगच प्रतिक्रिया द्यावी, असा सल्ला त्यांनी दिला. राजकीय उदासीनतेमुळे काँग्रेस सरकारच्या काळात रखडलेल्या धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला महायुती सरकारने केलेल्या प्रयत्नांमुळे वेग येत असताना पुन्हा या महत्त्वाकांक्षी प्रकल्पात खोडा घालण्याचे काम विरोधी पक्षांकडून सुरू असल्याची टीका शेवाळे यांनी केली.

Former MP Rahul Shewale criticized opposition’s ignorance and allegations against the Dharavi redevelopment master plan. On social media, he said the Mahayuti government is committed to progress, accusing opposition of selfish politics and propaganda. Shewale urged protesters to seek full information before reacting and praised Mahayuti for advancing the stalled project.

Nav Rashtra • 04 Jun • Dharavi

Big relief for Dharavi project victims

3 • PG	181 • Sqcm	299293 • AVE	500.5K • Cir	Middle Left

Mumbai

राज्यमंत्रिमंडळ निर्णय ● अपात्र नागरिकांच्याही पुनर्वसनाचा मार्ग आता मोकळा

धारावी प्रकल्पग्रस्तांना मोठा दिलासा

मुंबई, नवराष्ट्र न्यूज नेटवर्क. मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाची कुर्ला येथील ८.५ हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्यासाठी करारनाम्यातील अटी, शर्तींमध्ये सुधारणांना मंत्रिमंडळ बैठकीत मान्यता देण्यात आली. धारावीचा पुनर्विकास करताना प्रत्येक पात्र स्थानिकाला तिथेच घर हे सरकारचे आश्वासन आहे. आताच्या या निर्णयामुळे धारावीतील अपात्र नागरिकांच्याही पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा झाला आहे. धारावीचा पुनर्विकास करताना कोणावरही अन्याय होऊ देणार नाही असे आश्वासन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले आहे.

दुग्ध व्यवसाय विकास विभागाच्या कुर्ला येथील मातृदुग्धशाळेची जमीन धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी १४ जून २०२४ च्या निर्णयानुसार प्रदान करण्यात आली आहे. या प्रकल्पाचे नियोजन प्राधिकरण म्हणून ही जमीन काही अटी व शर्तींवर धारावी पुनर्विकास प्रकल्प- झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात आली आहे. कुर्ला येथील जमीन उपलब्ध झाल्याने आणखी काही कुटुंबांचे पुनर्वसन करणे सुलभ होणार आहे, अशी माहिती बैठकीमध्ये देण्यात आली आहे.

प्रकल्प राबविणे आता अधिक सुलभ होणार

मुंबईतील धारावी पुनर्विकास प्रकल्प राबविणे अधिक सुलभ व्हावे यासाठी या ज्ञापनातील आणि जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या मसुदा करारनाम्यातील अटी व शर्ती गृहनिर्माण आणि नगरविकास विभागाच्या धोरणाशी सुसंगत करण्यास मान्यता देण्यात आली. यामुळे प्रकल्पाला आता गती मिळणार आहे. प्रकल्पबाधितांचाही प्रश्न मिटणार असून त्यांच्या पुर्नवसनाचा मार्ग मोकळा होणार असल्याचे बैठकीत सांगण्यात आले.

पाच लाख पात्र कुटुंबांचे धारावीतच पुनर्वसन

धारावीतील रहिवाश्यांच्या पुनर्वसनासाठी जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध होऊ शकणार आहेत. धारावी पुनर्विकासात साडे आठ लाख कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे. यापैकी पाच लाख पात्र कुटुंबाचे पुनवर्सन धारावी परिसरात पुनर्वसन होणार आहे. उर्वरित साडे तीन लाख कुटुंबांचे पुनवर्सन करण्यासाठी अधिकची जमीन गरजेचे आहे. कुर्ला येथील जमीन उपलब्ध झाल्याने आणखी काही कुटुंबांचे पुनर्वसन करणे सुलभ होणार आहे. अपात्र नागरिकांच्या पुनर्वसनाचा मार्ग मोकळा होणार आहे. सर्वांसाठी घरे या धोरणाचे पालन करताना हा निर्णय अत्यंत महत्त्वपूर्ण असून, केवळ घरेच नाही, तर शाळा, रुग्णालये, शॉपिंग कॉम्प्लेक्स अशा इतरही नागरी सुविधांचे निर्माण सुलभ होईल.

The state cabinet approved transferring 1.5 hectares of Kurla land for Dharavi redevelopment, easing rehabilitation of 3.5 lakh ineligible families beyond the 5 lakh eligible ones. This decision supports the project's implementation, providing homes and civic amenities like schools, hospitals, and shopping complexes for residents.

Channel Overview

Business Channel

No Coverage in this segment

Hindi Channel

No Coverage in this segment

English Channel

No Coverage in this segment

Channel Overview

Regional & Others Channel

Total Clip	Top Channel
9	**Jai Maharashtra (3)**

1. Jai Maharashtra	3
2. TV9 Marathi	2
3. Pudhari News	1
4. ABP Majha	1
5. News18 Lokmat	1
6. Zee 24 Taas	1

Pudhari News
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

News • Marathi • 08:05 AM 04 Jun, 2025

Jai Maharashtra
Dharavi

UBT Shiv Sena's Aditya Thackeray slammed the Maharashtra government for allocating nearly 600 acres of land in Kurla free of ...

Breaking News • Marathi • 07:02 AM 04 Jun, 2025

ABP Majha
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project. Despite the protests, the state government decided to giv...

Breaking News • Marathi • 06:50 AM 04 Jun, 2025

TV9 Marathi
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

36 Jilhe 72 Batmya • Marathi • 06:39 AM 04 Jun, 2025

Jai Maharashtra
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

Mahafast 60 • Marathi • 06:38 AM 04 Jun, 2025

News18 Lokmat
Dharavi

8.5 hectares of land in Kurla was acquired by Dharavi for Dharavi redevelopment.

Superfast 100 • Marathi • 06:36 AM 04 Jun, 2025

Jai Maharashtra
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

Mahafast 60 • Marathi • 06:22 AM 04 Jun, 2025

TV9 Marathi
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

News Top 9 • Marathi • 06:06 AM 04 Jun, 2025

Zee 24 Taas
Dharavi

Mother Dairy's site in Kurla is being given to the Dharavi project.

News • Marathi • 06:05 AM 04 Jun, 2025

Online Coverage

No	Portal Name	Headline (Incorporated with URL)	Reach
1.	Aaj Tak News	धारावी रीडेवलपमेंट प्रोजेक्ट को लेकर बड़ा फैसला, जमीन हस्तांतरण समझौते में संशोध...	571.7M
2.	Hindustan Times	Dharavi redevpt: State tweaks norms for use of Kurla dairy land	124.6M
3.	India Today	Maharashtra approves amendments for Dharavi project land transfer	82.4M
4.	The Times of India	Rehabilitate us within Dharavi itself, say residents	64.4M
5.	The Times of India	Amid staff crunch, FDA to appoint 40 food safety officers this week	64.4M
6.	अमर उजाला (Amar ujala)	Maharashtra Update: ठाणे में एटीएस का एक्शन, सिमी से जुड़े 22 लोगों के घरों पर क...	63.8M
7.	Navbharat Times - NBT Education	धारावी रिडेवलपमेंट के अपात्रों को कुर्ला में मिलेगी शरण, लोकल स्तर पर सरकार के फ...	57.6M
8.	Lokmat	धारावी पुनर्विकास प्रकल्प: कुर्ला जमीन हस्तांतरणाच्या अटींमध्ये बदल; राज्य मंत्र...	42.3M
9.	Loksatta - Marathi Newspaper	'धारावी"साठी सवलतींची खैरात	33.4M
10.	Dailyhunt	Maharashtra approves amendments for Dharavi project land transfer	18.6M
11.	Mid-Day	Dharavi Redevelopment Project: Cabinet gives nod for Kurla Dairy land transfer	7.5M
12.	Free Press Journal	Dharavi Redevelopment Project: Kurla Land Transfer Approved Amid Row Over A dani ...	6.4M
13.	Saamana	मुंबईकर म्हणतात, कचऱ्यावर कर आकारू नका! दोन महिन्यांत 2,774 हरकती-सूचना	1.2M
14.	Saamana	कुर्ल्यातील मदर डेअरीची साडेआठ हेक्टर जमीन अदानीच्या घशात, धारावी पुनर्विकासाच्य...	1.2M
15.	Saamana	आधी बांधकामाचा खर्च द्या; नंतरच घरांचा ताबा देऊ! धारावीच्या शताब्दी नगरमधील इमार...	1.2M
16.	Ht Syndication	Dharavi redevpt: State tweaks norms for use of Kurla dairy land	119.8K
17.	Mytimesnow	Kurla dairy land will be used for ineligible Dharavi residents" rehab	N/A
18.	origin.mid-day.com	Dharavi Redevelopment Project: Cabinet gives nod for Kurla Dairy land transfer	N/A
19.	FnBnews	Maharashtra FDA intensifies food safety audits	N/A
20.	Marathi Prasar	दिनांक 03 जुन रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीत घेण्यात आले 04 महत्वपुर्ण कॅबिनेट ...	N/A
21.	Navabharat Live	महायुति में महाकलह! अजित से नाराज हुए शिंदे के मंत्री, कैबिनेट की बैठक के बाद 2 ...	N/A
22.	Oneindia News	Devendra Fadnavis : मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत फडणवीस सरकारने आज घेतले "हे" महत्वप...	N/A
23.	हिंदी सामना	महायुति सरकार के मंत्रिमंडल की बैठक में फैसला... अडानी की झोली में कुर्ला का साढ़े ...	N/A